

รายงานการวิเคราะห์

การให้บริการยืม-คืน ของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ปีงบประมาณ 2559-2561

นายศิระนัท ศรีสุนทร

งานบริการ

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น

2562

รายงานการวิเคราะห์
การให้บริการยืม-คืน ของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ปีงบประมาณ 2559-2561

นายศิวัจน์ ศรีสุนทร

งานบริการ
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น
2562

คำนำ

การให้บริการยืม-คืน เป็นหนึ่งในบริการพื้นฐานที่มีความสำคัญและเป็นบริการที่มีผู้ให้บริการมาใช้งานเป็นจำนวนมากในระดับต้น ๆ ของบริการทั้งหมดของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น อีกทั้งในการให้บริการยืม-คืน ผ่านโปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติ WALAI Autolib V.3 ระบบสามารถบันทึกข้อมูลประวัติการยืม ซึ่งสามารถนำมาใช้ประกอบการออกแบบบริการ (Service Design) โดยวิเคราะห์หาความต้องการ รูปแบบการใช้งาน เพื่อที่สำนักหอสมุดจะสามารถนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาและปรับปรุงการให้บริการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ

รายงานการวิเคราะห์การให้บริการยืม-คืน ของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีงบประมาณ 2559-2561 ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาและวิเคราะห์วิเคราะห์สภาพการดำเนินงานการให้บริการยืม-คืน ทรัพยากรสารสนเทศฉบับพิมพ์และวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขของการดำเนินงานการให้บริการยืม-คืน ทรัพยากรสารสนเทศฉบับพิมพ์ของสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อนำผลการวิเคราะห์เป็นมาแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาการให้บริการยืม-คืนที่มีประสิทธิภาพในอนาคตต่อไป

นายศิวัจน์ ศรีสุนทร

กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

หนังสือรับรอง

ขอรับรองว่า รายงานการวิเคราะห์การให้บริการยืม-คืน ของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีงบประมาณ 2559-2561 ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาและวิเคราะห์การให้บริการยืม-คืนของ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น (หอสมุดกลาง) โดยรวบรวมข้อมูลประวัติการยืมที่ได้จากการให้บริการยืม-คืนผ่านโปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติ WALAI Autolib V.3 และข้อมูลจำนวนทรัพยากรทั้งหมดในสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผ่านโปรแกรม WALAI Report Generator จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลหาจำนวนรวมและค่าร้อยละด้วยโปรแกรม Microsoft Excel เพื่อวิเคราะห์สภาพการให้บริการยืม-คืนและวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขของการให้บริการยืม-คืน ทรัพยากรสารสนเทศ ของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น ทำให้ได้ทราบการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น ระหว่างปีงบประมาณ 2559 ถึง ปีงบประมาณ 2561 และทราบปัญหาและแนวทางแก้ไข รวมถึงสามารถใช้ข้อมูลที่ได้รับจากการวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการให้บริการยืม-คืนทรัพยากรสารสนเทศของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่นให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มงานบริการของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตลอดจนผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องด้านการให้บริการยืม-คืน ของห้องสมุดในหน่วยงานอื่น ๆ ต่อไป

ลงชื่อ ..... ผู้จัดทำ

(นายศิวัชนัท ศรีสุนทร)

บรรณารักษ์

ลงชื่อ ..... ผู้รับรอง

(นางสาวจิรภา สิมะจาริก)

รองผู้อำนวยการฝ่ายกิจการพิเศษ

ลงชื่อ ..... ผู้รับรอง

(นางยุพา ดวงพิมพ์)

หัวหน้างานบริการ

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิเคราะห์การให้บริการยืม-คืน ของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีงบประมาณ 2559-2561 นี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยดี ผู้ศึกษาต้องขอขอบพระคุณ นางสาวสิริพร ทิวะสิงห์ นางสาวจิรภา สิมะจารีก นางยุพา ดวงพิมพ์ นางสาววงน พงศ์กิจวิฑูร บุพการี และรวมถึงผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือทุกท่าน ที่ได้ให้ความกรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ และให้กำลังใจแก่ผู้ศึกษาในการดำเนินการวิเคราะห์จนสามารถสำเร็จเสร็จสิ้นลงได้ด้วยดี

นายศิระนัท ศรีสุนทร

กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของการวิเคราะห์	1
วัตถุประสงค์	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
ขอบเขตของการวิเคราะห์	2
คำจำกัดความเบื้องต้น	3
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
บริการยืม-คืน ของห้องสมุด	4
การจัดหมวดหมู่	6
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น	8
บริการยืม-คืนของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น	11
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิเคราะห์	
ขั้นตอนการดำเนินการวิเคราะห์	17
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	17
แหล่งข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล	17
การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอ	17
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
สถิติการให้บริการยืม-คืน (จำนวนครั้ง)	18
สถิติการยืมแยกตามประเภททรัพยากร (หนังสือ/วารสาร/ device)	19
สถิติการยืมหนังสือ (จำนวนครั้ง) แยกตามประเภทสมาชิก	20
สถิติการยืมหนังสือ (จำนวนครั้ง) แยกตามหมวดหมู่และแยกตามประเภทสมาชิก	25
สถิติการยืมหนังสือ (จำนวนเล่ม) แยกตามประเภทสมาชิก	55

บทที่ 5 สรุปผลการวิเคราะห์ และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิเคราะห์	57
ข้อเสนอแนะ	61
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิเคราะห์ในครั้งต่อไป	62
บรรณานุกรม	63

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 สถิติการให้บริการยืม-คืน (จำนวนครั้ง)	18
ตารางที่ 2 สถิติการยืมแยกตามประเภททรัพยากร (หนังสือ/วารสาร/ device)	19
ตารางที่ 3 สถิติการยืมหนังสือ (จำนวนครั้ง) แยกตามประเภทสมาชิก	20
ตารางที่ 4 สถิติการยืมหนังสือ (จำนวนครั้ง) แยกตามหมวดหมู่และแยกตามกลุ่มผู้ใช้ ประเภทนักศึกษาของแต่ละปีงบประมาณ 2559	25
ตารางที่ 5 สถิติการยืมหนังสือ (จำนวนครั้ง) แยกตามหมวดหมู่และแยกตามกลุ่มผู้ใช้ ประเภทนักศึกษาของแต่ละปีงบประมาณ 2560	28
ตารางที่ 6 สถิติการยืมหนังสือ (จำนวนครั้ง) แยกตามหมวดหมู่และแยกตามกลุ่มผู้ใช้ ประเภทนักศึกษาของแต่ละปีงบประมาณ 2561	31
ตารางที่ 7 สถิติการยืมหนังสือ (จำนวนครั้ง) แยกตามหมวดหมู่และแยกตามกลุ่มผู้ใช้ ประเภทอาจารย์และบุคลากรของแต่ละปีงบประมาณ 2559	34
ตารางที่ 8 สถิติการยืมหนังสือ (จำนวนครั้ง) แยกตามหมวดหมู่และแยกตามกลุ่มผู้ใช้ ประเภทอาจารย์และบุคลากรของแต่ละปีงบประมาณ 2560	37
ตารางที่ 9 สถิติการยืมหนังสือ (จำนวนครั้ง) แยกตามหมวดหมู่และแยกตามกลุ่มผู้ใช้ ประเภทอาจารย์และบุคลากรของแต่ละปีงบประมาณ 2561	40
ตารางที่ 10 สถิติการยืมหนังสือ (จำนวนครั้ง) แยกตามหมวดหมู่และแยกตามกลุ่มผู้ใช้ ประเภทสมาชิกสมทบของแต่ละปีงบประมาณ 2559	43
ตารางที่ 11 สถิติการยืมหนังสือ (จำนวนครั้ง) แยกตามหมวดหมู่และแยกตามกลุ่มผู้ใช้ ประเภทสมาชิกสมทบของแต่ละปีงบประมาณ 2560	47
ตารางที่ 12 สถิติการยืมหนังสือ (จำนวนครั้ง) แยกตามหมวดหมู่และแยกตามกลุ่มผู้ใช้ ประเภทสมาชิกสมทบของแต่ละปีงบประมาณ 2561	51
ตารางที่ 13 สถิติการยืมหนังสือ (จำนวนเล่ม) แยกตามประเภทสมาชิก ของแต่ละปีงบประมาณ 2559-2561	55

บทที่ 1

บทนำ

1.1.ความเป็นมาและความสำคัญ

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นแหล่งทรัพยากรสารสนเทศที่สำคัญและเป็นแหล่งสนับสนุนการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองนโยบายการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย โดยบทบาทสำคัญของสำนักหอสมุดคือ การให้บริการพื้นที่นั่งอ่านและทำงานร่วมกัน (Co-Working Space) และการให้บริการทรัพยากรสารสนเทศทั้งฉบับพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ที่มีคุณภาพ เหมาะสม ตอบสนองต่อหลักสูตรการเรียนการสอนของ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ในการให้บริการของสำนักหอสมุด จุดมุ่งหมายสำคัญของบริการคือผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึง ทรัพยากรสารสนเทศที่สำนักหอสมุดมีบริการพื้นฐานอย่างหนึ่งของทุกห้องสมุดคือการให้บริการยืม-คืน ทรัพยากรสารสนเทศ ซึ่งสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้ดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่อง และบริการนี้มีผู้ใช้บริการเป็นจำนวนมาก ดังนั้นการที่สำนักหอสมุดจะสามารถให้บริการทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการสำรวจหรือวิเคราะห์การใช้งานทรัพยากรของผู้ใช้จึงเป็นสิ่งที่จะช่วยพัฒนาการให้บริการได้ดียิ่งขึ้น เพราะจะแสดงให้เห็นความต้องการในการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศ จำนวนการใช้และความถี่ในการใช้งาน จำนวนรวมของทรัพยากรที่ถูกยืมออกโดยผู้ใช้บริการในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ หรือจำนวนครั้งที่ทรัพยากรถูกยืมออก ในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ ซึ่งอาจจะสัมพันธ์กับการเสาะแสวงหาทรัพยากร โดยสามารถใช้เป็นข้อมูลในการจัดสรรงบประมาณ การพัฒนาคอลเลคชันของห้องสมุดให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ยิ่งขึ้น

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้เขียนจึงมีความสนใจเขียนการวิเคราะห์การให้บริการยืม-คืน ของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อทราบสภาพการดำเนินงานและปัญหาที่พบในการให้บริการ ยืม-คืน ทรัพยากรสารสนเทศฉบับพิมพ์ของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น ระหว่างปีงบประมาณ 2559 ถึง ปีงบประมาณ 2561 ซึ่งจะใช้ข้อมูลที่ได้รับจากการวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบงานการ ให้บริการยืม-คืนทรัพยากรสารสนเทศฉบับพิมพ์ของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่นให้ตอบสนองต่อ ความต้องการของผู้ใช้บริการต่อไป

1.2. วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อวิเคราะห์สภาพการให้บริการยืม-คืน ของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น

1.2.2 เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขของการให้บริการยืม-คืน ทรัพยากรสารสนเทศของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น

1.3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.3.1 ได้ทราบการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น ระหว่างปีงบประมาณ 2559 ถึง ปีงบประมาณ 2561

1.3.2 ทราบปัญหาและแนวทางแก้ไข รวมถึงสามารถใช้ข้อมูลที่ได้รับจากการวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการให้บริการยืม-คืนทรัพยากรสารสนเทศของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่นให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการต่อไป

1.4. ขอบเขตของการวิเคราะห์

1.4.1 วิเคราะห์ข้อมูลการยืมเฉพาะทรัพยากรสารสนเทศฉบับพิมพ์ที่มีให้บริการในสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น (หอสมุดกลาง) ไม่รวมถึงทรัพยากรประเภทอุปกรณ์อื่น ๆ วารสาร/นิตยสาร และทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบของไฟล์อิเล็กทรอนิกส์

1.4.2 วิเคราะห์การดำเนินงานการให้บริการยืม-คืน ทรัพยากรสารสนเทศฉบับพิมพ์ของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น (หอสมุดกลาง) ที่เกิดขึ้นระหว่างปีงบประมาณ 2559 ถึง ปีงบประมาณ 2561

1.4.3 วิเคราะห์การดำเนินงานการให้บริการยืม-คืน ทรัพยากรสารสนเทศฉบับพิมพ์ของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยสถิติการให้บริการจะไม่รวมถึงสถิติการให้บริการของห้องสมุดคณะที่อยู่ภายใต้สังกัดสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่นทั้ง 13 แห่ง

1.4.4 ทรัพยากรสารสนเทศของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น จัดหมวดหมู่โดยใช้ระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน (Library of Congress Classification) แทนแต่ละหมวดหมู่ใหญ่ด้วยตัวอักษร

ภาษาอังกฤษ โดยหมวด A ถึง P และ Z เป็นหมวดทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ หมวด Q-V เป็นหมวดทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นอกเหนือจากนี้ยังมีหมวดหมู่ที่สำนักหอสมุดกำหนดขึ้นใช้เองได้แก่ หมวด Pro.re หมวดนิยายและเรื่องสั้น หมวดมาตรฐาน มอก

1.4.5 ในการศึกษาคำนี้ จะแบ่งกลุ่มผู้ใช้บริการออกเป็น 3 ใหญ่ได้แก่ 1.กลุ่มผู้ใช้ประเภทนักศึกษา (นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น นักศึกษาปริญญาตรี นักศึกษาพิเศษ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา) 2.กลุ่มผู้ใช้ประเภทอาจารย์และบุคลากร (อาจารย์ อาจารย์พิเศษ สายสนับสนุน ลูกจ้างของมหาวิทยาลัย) 3.กลุ่มผู้ใช้ประเภทสมาชิกสมทบ (บุคลากรเกษียณอายุของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ประชาชนทั่วไป ศิษย์เก่า สมาชิกกิตติมศักดิ์สมาชิกจากหน่วยงานห้องสมุดส่วนภูมิภาค (Pulinet) อบรมระยะสั้น/นักศึกษาแลกเปลี่ยน MOU Member)

1.5. คำจำกัดความเบื้องต้น

“ห้องสมุด” หมายถึง สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น (หอสมุดกลาง)

“ทรัพยากรห้องสมุด” หมายถึง หนังสือ ทรัพยากรสารสนเทศ วัสดุอุปกรณ์ทุกชนิดที่จัดให้บริการในห้องสมุด

“บริการยืม-คืน” หมายถึง บริการที่ให้ผู้ใช้บริการสามารถยืมทรัพยากรสารสนเทศออกจากสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น และรับคืนทรัพยากรสารสนเทศที่ผู้ใช้บริการเคยยืมออกจากสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น นอกจากนี้ยังรวมถึงบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการยืม-คืน อาทิ บริการจอง บริการสร้างระเบียบผู้ใช้บริการ ฯ

“ผู้ใช้บริการ” หมายถึง สมาชิกห้องสมุด ประเภทสมาชิกสามัญอันได้แก่นักศึกษา อาจารย์ ข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย พนักงานราชการ อาจารย์พิเศษ ลูกจ้างของมหาวิทยาลัย นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น และประเภทสมาชิกสมทบทั่วไปแบบมีสิทธิยืมซึ่งประกอบด้วยประชาชนทั่วไป นักศึกษา บุคลากรของสถาบันที่ทำความตกลงความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยขอนแก่น นักศึกษาและบุคลากรของสถาบันสมทบ นักศึกษาหรือบุคลากรหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นหรือตามโครงการแลกเปลี่ยนกับคณะมหาวิทยาลัย ศิษย์เก่า บุคคลเกษียณอายุราชการ สมาชิกจากหน่วยงานห้องสมุดส่วนภูมิภาค สมาชิกกิตติมศักดิ์

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษารั้งนี้ ผู้เขียนได้ทบทวนแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยนำเสนอหัวข้อ ดังต่อไปนี้

- 2.1. บริการยืม-คืน ของห้องสมุด
- 2.2. การจัดหาหมวดหมู่ทรัพยากร
- 2.3. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- 2.4. บริการยืม-คืนของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- 2.5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1.บริการยืม-คืน ของห้องสมุด

2.1.1.ความหมายของบริการยืม-คืน

บริการยืม-คืน หรือ Circulation หรือ Circulation Service ในภาษาอังกฤษ ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้
 สวงวน พงศ์กิจวิฑูร (2546) ได้ให้ความหมายว่าบริการยืม-คืนเป็นบริการที่จัดขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการในการใช้วัสดุห้องสมุดที่ห้องสมุดได้จัดหารวบรวมมาไว้ มีหน้าที่รับผิดชอบในการให้บริการยืม การรับคืน การจัดทำระเบียบสมาชิก การต่ออายุสมาชิก การติดตามทวงถามหนังสือเกินกำหนดส่ง การคำนวณเงินค่าปรับและการเก็บเงินค่าปรับ การตัดสิทธิ์การยืม การจัดบริการจองหนังสือ บริการหนังสือสำรอง การเก็บสถิติ การจอง การจัดเก็บหนังสือชั้นชั้นและดูแลรักษาสภาพของหนังสือ การกำหนดระเบียบการยืม-คืน

Encyclopedia of Library and Information Science (1971) ได้กล่าวว่า หน่วยบริการยืม-คืน นั้น มีหน้าที่จัดสรรหนังสือหรือวัสดุอื่น ๆ ที่ผ่านขั้นตอนทางเทคนิคตามหลักของห้องสมุดให้ผู้ใช้ได้นำไปใช้งาน หน่วยบริการยืม-คืนเป็นผู้รับผิดชอบในการเก็บหลักฐานการยืม เก็บระเบียบสมาชิกห้องสมุด การคิดค่าปรับของหนังสือที่เกินกำหนดส่ง การให้บริการจองหนังสือที่ถูกยืมออก การจัดชั้นเก็บทรัพยากร การคัดเลือกทรัพยากรชำรุดเพื่อดำเนินการซ่อมแซม การเก็บสถิติการใช้บริการห้องสมุด

Joan M.Reitz (2004) ได้ให้ความหมายไว้ว่าเป็นกระบวนการยืมหนังสือหรือวัสดุอื่น ๆ ออกจากห้องสมุด หรือกระบวนการรับคืนหนังสือหรือวัสดุอื่น ๆ ที่ผู้ใช้บริการยืมออกจากห้องสมุด อีกทั้งยังหมายถึงจำนวนรวมของ ทรัพยากรที่ถูกยืมออกโดยผู้ใช้บริการในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ และจำนวนครั้งที่ทรัพยากรถูกยืมออกในช่วงเวลา ๆ หนึ่ง ซึ่งโดยทั่วไปจะเป็นหนึ่งปี ในห้องสมุดประชาชน หนังสือที่มีการยืมออกต่ำจะเป็นข้อสำคัญในการพิจารณาจำหน่าย ทรัพยากรนั้นออกจากห้องสมุด และหนังสือที่มีการยืมออกสูงอาจถูกสั่งซื้อเพิ่มเพื่อตอบสนองต่อความต้องการ หรือถูกนำไปเย็บเล่มให้มีความทนทานต่อการใช้ที่มาก บางระบบยืม-คืนออนไลน์สามารถให้ข้อมูลสถิติการยืมแบ่ง ตามหมวดหมู่และประเภทวัสดุสำหรับใช้ในการพัฒนาคอลเลกชันของห้องสมุด

John Feather & Paul Sturges (1997) ได้ให้ความหมายระบบบริการยืม-คืน หรือ Circulation system ว่าวิธีการ ทั้งแบบ Manual หรือแบบอิเล็กทรอนิกส์ ในการบันทึกข้อมูลการยืมเอกสารหรือสื่ออื่น ๆ จาก คอลเลกชันของห้องสมุด โดยเชื่อมต่อไปยังระเบียบของผู้ยืม โดยปกติแล้วระบบยังใช้ในการระบุรายการยืมที่เกิน กำหนดส่ง และใช้ในการเรียกคืนทรัพยากรก่อนวันกำหนดส่งได้ อีกทั้งยังครอบคลุมถึงปฏิบัติการอื่น ๆ ของ ห้องสมุดเช่น การจัดชั้นหนังสือ การยืมระหว่างห้องสมุด และการบริการวารสารฉบับปัจจุบัน

Mary Mortimer (2001) ได้ให้ความหมายว่าเป็นการยืมออกและส่งคืนทรัพยากรของห้องสมุด

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น จึงพอสรุปความหมายของบริการยืม-คืนได้ว่า เป็นบริการที่จัดขึ้นเพื่อให้ ผู้ใช้บริการสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรของห้องสมุดด้วยการอนุญาตให้ยืมหนังสือออกจากห้องสมุดได้ใน ช่วงเวลาที่จำกัด ขึ้นอยู่กับกฎระเบียบหรือนโยบายของแต่ละห้องสมุด ซึ่งการให้บริการนั้นอาจจะเป็นการ ให้บริการแบบ Manual หรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ นอกจากนี้ยังต้องรับผิดชอบบริการอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การให้บริการยืม-คืน รวมไปถึงการเก็บสถิติที่เกิดขึ้นจากการให้บริการการยืม-คืน อาทิเช่น จำนวนรวมของ ทรัพยากรที่ถูกยืมออกโดยผู้ใช้บริการในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ หรือจำนวนครั้งที่ทรัพยากรถูกยืมออกในช่วงเวลา ๆ หนึ่ง เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาคอลเลกชันของห้องสมุดให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ยิ่งขึ้นไป

2.1.2. การวิเคราะห์การบริการยืม-คืน

การวิเคราะห์การบริการยืม-คืน หรือ Circulation Analysis ในภาษาอังกฤษ ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้ Joan M.Reitz (2004) ได้ให้ความหมายไว้ว่าเป็นการตรวจสอบสถิติจากข้อมูลการยืม-คืนทรัพยากรของห้องสมุด มักจะแบ่งเป็นสถิติตามหมวดหมู่หนังสือ ตามประเภททรัพยากร ตามกลุ่มประเภทผู้ยืม ช่วงเวลาที่ยืม เป็นต้น เพื่อใช้ในการค้นหารูปแบบการใช้งาน ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการใช้จัดสรรงบประมาณ การพัฒนาคอลเลกชันของห้องสมุดต่อไป

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น จึงพอสรุปความหมายของการวิเคราะห์การบริการยืม-คืนได้ว่า กระบวนการที่จะทำให้ห้องสมุดสามารถศึกษาวิเคราะห์รูปแบบการใช้งานของผู้ใช้บริการห้องสมุดเกี่ยวกับการยืมหรือคืนทรัพยากรได้ ซึ่งข้อมูลที่ได้นั้นจะช่วยให้ห้องสมุดสามารถพัฒนาคอลเลกชันของตนให้ตรงกับความต้องการใช้งานของผู้ใช้บริการได้ดียิ่งขึ้น

2.2. การจัดหมวดหมู่

John Feather & Paul Sturges (1997) ได้กล่าวว่า การจัดหมวดหมู่เป็นการจัดกลุ่มของบางอย่างเข้าด้วยกัน โดยพิจารณาที่มีความเหมือนหรือคล้ายคลึงกันของสิ่ง ๆ นั้น สิ่งเหล่านั้นอาจจะเป็นรูปธรรมหรือไม่เป็นรูปธรรม และสามารถแยกแยะได้โดยธรรมชาติหรือใช้เหตุผลพิจารณา การจัดหมวดหมู่จะแสดงความเชื่อมโยงของสิ่งนั้นอย่างมีโครงสร้างที่มีรูปแบบ

Mary Mortimer (2001) ได้ให้ความหมายว่า ระบบที่ใช้ในการจัดเรียงทรัพยากรของห้องสมุดโดยแบ่งตามหัวเรื่องของทรัพยากร โดยใช้แบบแผนการจัดหมวดหมู่เช่น Dewey Decimal Classification หรือ Library of Congress Classification

Ray Prytherch (1995) ได้ให้ความหมายว่า แบบแผนการจัดหมวดหมู่หรือ Classification scheme หมายถึงแบบแผนที่ใช้ในการแบ่งหมวดหมู่หนังสืออย่างเป็นระบบ เช่น Bibliographic Classification (Bliss), Colon Classification (Ranganathan), Decimal Classification (Dewey), Expansive Classification (Cutter), Library of Congress Classification เป็นต้น

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น จึงพอสรุปความหมายของการจัดหมวดหมู่ได้ว่าเป็นกระบวนการในการจัดกลุ่มทรัพยากรห้องสมุดแต่ละประเภทที่มีเนื้อหาเหมือนหรือใกล้เคียงกันเอาไว้ด้วยกันหรือแบ่งตามหัวเรื่องของ

ทรัพยากร ด้วยการใช้ระบบแบบแผนการจัดหมวดหมู่หนังสือ โดยของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้ใช้ระบบการจัดหมวดหมู่แบบรัฐสภาอเมริกัน (Library of Congress Classification) และใช้ระบบการจัดหมวดหมู่แบบหอสมุดการแพทย์แห่งสหรัฐอเมริกา (NLM Classification) ร่วมในการจัดหมวดหมู่หนังสือทางด้านแพทยศาสตร์ โดยจะใช้ตัวอักษร W เป็นตัวแทนหมวดหมู่

หมวดหมู่ของระบบการจัดหมวดหมู่แบบรัฐสภาอเมริกัน (Library of Congress Classification)

A คือ หมวดเรื่องทั่วไป (GENERAL WORKS)

B คือ หมวดปรัชญา จิตวิทยา และศาสนา (PHILOSOPHY. PSYCHOLOGY. RELIGION)

C คือ หมวด AUXILIARY SCIENCES OF HISTORY

D คือ หมวดประวัติศาสตร์โลกและประวัติศาสตร์ยุโรป เอเชีย แอฟริกา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ฯ (WORLD HISTORY AND HISTORY OF EUROPE, ASIA, AFRICA, AUSTRALIA, NEW ZEALAND, ETC.)

E คือ หมวดประวัติศาสตร์อเมริกา (HISTORY OF THE AMERICAS)

F คือ หมวดประวัติศาสตร์อเมริกา (HISTORY OF THE AMERICAS)

G คือ หมวดภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยา และกิจกรรมนันทนาการ (GEOGRAPHY. ANTHROPOLOGY. RECREATION)

H คือ หมวดสังคมศาสตร์ (SOCIAL SCIENCES)

J คือ หมวดรัฐศาสตร์ (POLITICAL SCIENCE)

K คือ หมวดกฎหมาย (LAW)

L คือ หมวดศึกษาศาสตร์ (EDUCATION)

M คือ หมวดดนตรี (MUSIC AND BOOKS ON MUSIC)

N คือ หมวดจิตรศิลป์ (FINE ARTS)

P คือ หมวดภาษาและวรรณกรรม (LANGUAGE AND LITERATURE)

Q คือ หมวดวิทยาศาสตร์ (SCIENCE)

R คือ หมวดแพทยศาสตร์ (MEDICINE)

S คือ หมวดเกษตรกรรม (AGRICULTURE)

T คือ หมวดเทคโนโลยี (TECHNOLOGY)

U คือ หมวดวิทยาการทหาร (MILITARY SCIENCE)

V คือ หมวดนาวาศาสตร์ (NAVAL SCIENCE)

Z คือ บรรณานุกรมและบรรณารักษศาสตร์ ทรัพยากรสารสนเทศ (ทั่วไป) (BIBLIOGRAPHY. LIBRARY SCIENCE. INFORMATION RESOURCES (GENERAL))

2.3. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น

2.3.1 เกี่ยวกับสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น

วิสัยทัศน์

“เป็นแหล่งเรียนรู้ชั้นเลิศ (Excellent Resources Center) และมีนวัตกรรมบริการ เพื่อสนับสนุนมหาวิทยาลัยขอนแก่นให้เป็นมหาวิทยาลัยวิจัยชั้นนำของโลก”

Excellent Resources Center with Innovative Services to Empowering Khon Kaen University Missions and Goals to become a World Class Research based University.

พันธกิจ

1. เป็นแหล่งเรียนรู้ของคนยุคใหม่ ที่สามารถเข้าถึงสารสนเทศ ความรู้และได้รับการบริการได้อย่างเสมอภาค ทุก เวลา และทุกสถานที่ (Access and Discovery)
2. เป็นแหล่งรวบรวมข่าวสารที่ทันสมัย ที่ผู้ใช้สามารถเข้าถึงได้ง่าย (Information)
3. เป็นแหล่งข้อมูลสารสนเทศและความรู้เพื่อสนับสนุนการทำวิจัยเพื่อความเป็นเลิศ (Research Supports)
4. เป็นศูนย์กลางการศึกษาเพื่อความบันเทิง และการพัฒนาตนเอง (Inspirational Learning)

5. เป็นแหล่งรวบรวมความรู้ทรัพย์สินทางปัญญาของมหาวิทยาลัยทุกรูปแบบ (Intellectual Property)

วัฒนธรรมองค์กร

เป็นศูนย์กลางของการสร้างองค์ความรู้ และสนับสนุนการพัฒนาตนเองอย่างสร้างสรรค์ให้กับผู้ใช้บริการ

สมรรถนะหลัก

ทักษะการจัดการทรัพยากรสารสนเทศที่สามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ทุกที่ ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ

ปัจจุบัน สำนักหอสมุด ทำหน้าที่ให้บริการสื่อสารสนเทศให้กับบุคลากรในมหาวิทยาลัย จำนวน 53,181 คน แยกเป็น อาจารย์ 2,320 คน นักศึกษา 39,622 คน และ บุคลากร 11,239 คน ในการรองรับการผลิตบัณฑิตในหลักสูตรปริญญาตรี 98 หลักสูตร หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา 240 หลักสูตร ด้วยทรัพยากรสิ่งพิมพ์หนังสือ/วารสาร 814,765 เล่ม ฐานข้อมูล 65 ฐาน โดยบุคลากร 99 คน ด้วยพื้นที่ 18,399 ตารางเมตร ของอาคารอาคาร 1 อาคาร 2 และ อาคารศูนย์สารสนเทศ มีจุดให้บริการ 14 แห่ง คือ หอสมุดกลาง (1 แห่ง) ห้องสมุดคณะและสถาบัน (12 แห่ง) และห้องสมุดวิทยาเขต (1 แห่ง)

โครงสร้างการบริหารของสำนักหอสมุด

ในปี 2561 สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานเป็น กองบริหารงานสำนักหอสมุด แบ่งเป็น 4 กลุ่มงาน ดังแสดงในภาพ

แผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น

2.4. บริการยืม-คืนของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องมาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561 มาตรฐานที่ 3 ด้านการบริการวิชาการ ที่ระบุว่าสถาบันอุดมศึกษาให้บริการวิชาการที่เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทและตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น ชุมชน และสังคม ตามระดับความเชี่ยวชาญและอัตลักษณ์ของประเภทสถาบัน สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่นจึงมีหน้าที่ในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการ และจัดบริการที่ช่วยให้ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศที่จัดหา มา อาทิเช่น บริการยืม-คืน สำหรับให้บริการยืมทรัพยากรสารสนเทศออกจากห้องสมุด หรือรับคืนทรัพยากรสารสนเทศที่ถูกยืมจากผู้ใช้บริการ บริการสารสนเทศเพื่อการอ้างอิงและวิจัย สำหรับแนะนำการเข้าใช้งานทรัพยากรสารสนเทศประเภทอิเล็กทรอนิกส์

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้เริ่มนำโปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติ WALAI Autolib มาใช้ทดแทนโปรแกรม SIERRA ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2559 ซึ่งใช้ในการบริหารจัดการงานห้องสมุด รวมถึงการให้บริการยืม-คืน

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2561) ระบุว่างานบริการยืม-คืน เป็นงานที่อยู่ภายใต้กลุ่มงานบริการทรัพยากรสารสนเทศ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานบริการ

โดยภาระหน้าที่ของงานบริการยืม-คืน มีดังนี้

2.4.1. บริการสร้างระเบียบสมาชิกหรือต่ออายุสมาชิก (Create/edit Patron Record)

เป็นบริการสร้างระเบียบผู้ใช้บริการสำหรับใช้ในการบันทึกยืมทรัพยากรสารสนเทศออกจากสำนักหอสมุด โดยปกติแล้วผู้ใช้บริการประเภทนักศึกษา (นักศึกษาใหม่ในแต่ละปี) จะถูกอัปโหลดข้อมูลลงในโปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติ WALAI Autolib V.3 เพื่อสร้างระเบียบสมาชิกโดยอัตโนมัติ แต่ผู้ใช้บริการประเภทอื่น ๆ ทั้งในกลุ่มผู้ใช้บริการประเภทอาจารย์และบุคลากร และผู้ใช้บริการประเภทสมาชิกสมทบ จะต้องติดต่อขอสร้างระเบียบสมาชิกด้วยตนเอง ณ เคาน์เตอร์บริการยืม-คืน ทั้งนี้กฎเกณฑ์และเงื่อนไขในการสมัครสมาชิกให้เป็นไปตามประกาศมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฉบับที่ 2327/2561 เรื่องการใช้บริการและอัตราค่าธรรมเนียมการใช้บริการของสำนักหอสมุด และระเบียบมหาวิทยาลัยขอนแก่น ว่าด้วยการใช้ห้องสมุด พ.ศ.2561

สำหรับสมาชิกที่มีระเบียบสมาชิกอยู่แล้ว แต่ระเบียบสมาชิกนั้นหมดอายุ สามารถติดต่อเคาน์เตอร์บริการยืม-คืน เพื่อขอต่ออายุสมาชิก โดยผู้ใช้บริการประเภทนักศึกษาและประเภทอาจารย์และบุคลากร

หากเจ้าหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลแล้วพบว่ายังมีสถานภาพเป็นนักศึกษาหรือบุคลากรของมหาวิทยาลัยขอนแก่น เจ้าหน้าที่จะดำเนินการขยายวันหมดอายุสมาชิกให้ตรงตามบัตรประจำตัวนักศึกษา/บุคลากร หากบัตรประจำตัวหมดอายุแล้ว ผู้ใช้บริการจำเป็นต้องไปทำบัตรใหม่เสียก่อนจึงจะสามารถขอต่ออายุสมาชิกห้องสมุดได้ สำหรับผู้ใช้บริการประเภทบุคคลภายนอก หากระเบียบหมดอายุสมาชิก ผู้ใช้บริการจำเป็นต้องชำระค่าธรรมเนียมรายปีตามประกาศมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฉบับที่ 2327/2561 เรื่องการใช้บริการและอัตราค่าธรรมเนียมการใช้บริการของสำนักหอสมุด และระเบียบมหาวิทยาลัยขอนแก่น ว่าด้วยการใช้ห้องสมุด พ.ศ.2561

2.4.2. บริการให้ยืมและรับคืนทรัพยากรสารสนเทศ

เป็นบริการให้ผู้ใช้บริการที่เป็นสมาชิกห้องสมุดสามารถนำหนังสือหรือทรัพยากรอื่น ๆ มาติดต่อขอยืมออกจากห้องสมุด หรือรับคืนทรัพยากรที่ผู้ยืมออกจากห้องสมุด ภายในวันและเวลาทำการของสำนักหอสมุด ทั้งนี้หลักเกณฑ์และวิธีการในการยืมและคืนทรัพยากรสารสนเทศให้เป็นไปตามประกาศมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฉบับที่ 2327/2561 เรื่องการใช้บริการและอัตราค่าธรรมเนียมการใช้บริการของสำนักหอสมุด และระเบียบมหาวิทยาลัยขอนแก่น ว่าด้วยการใช้ห้องสมุด พ.ศ.2561

2.4.3. บริการยืมต่อ

เป็นบริการที่ให้ผู้ใช้บริการสามารถขอขยายวันกำหนดส่งของทรัพยากรที่ตนได้ยืมออกไปแล้วโดยไม่จำเป็นต้องนำตัวเล่มมาส่งคืนสำนักหอสมุดแล้วขอยืมใหม่อีกครั้ง โดยผู้ใช้บริการสามารถติดต่อแสดงความจำนงขอยืมต่อได้ ณ เคาน์เตอร์บริการยืม-คืนพร้อมกับแสดงบัตรนักศึกษา

2.4.4. บริการจองทรัพยากรที่ถูกยืมออก

เป็นบริการที่ให้ผู้บริการแจ้งความต้องการในการยืมทรัพยากรสารสนเทศที่มีผู้ใช้บริการท่านอื่นกำลังยืมอยู่ เมื่อทรัพยากรนั้นถูกนำมาส่งคืนยังสำนักหอสมุด ผู้จองจะได้รับอีเมลแจ้งเตือนให้มารับทรัพยากร ทั้งนี้หากผู้จองไม่มาติดต่อขอยืมทรัพยากรที่จองไว้ภายใน 3 วัน รายการจองจะถูกยกเลิก และทรัพยากรจะถูกส่งกลับขึ้นให้บริการบนชั้นต่อไป

2.4.5. บริการขอยืมข้ามห้องสมุดสาขา

เป็นบริการที่ให้ผู้บริการสามารถขอยืมทรัพยากรที่ถูกเก็บไว้ในห้องสมุดสาขาอื่น ๆ โดยที่ผู้ใช้ไม่จำเป็นต้องไปยืมทรัพยากรนั้นด้วยตนเอง หลังจากเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามคำร้องขอยืมข้ามห้องสมุดสาขาเสร็จสิ้น และหนังสือถูกนำมาส่งยังห้องสมุดที่ผู้ใช้แจ้งความประสงค์จะมารับตัวเล่ม ผู้ใช้บริการจะต้องมาติดต่อขอยืม

ภายใน 3 วันทำการ หากเกินกำหนดรายการขอยืมข้ามสาขาจะถูกยกเลิก และทรัพยากรจะถูกส่งกลับคืนห้องสมุด เจ้าของทรัพยากรต่อไป

2.4.6. การติดตามทวงหนังสือเกินกำหนดส่ง

เมื่อผู้ใช้บริการค้างส่งทรัพยากรที่ยืมออกจากสำนักหอสมุด ระบบห้องสมุดอัตโนมัติจะส่งอีเมลแจ้งเตือนไปยังผู้ใช้บริการเป็นจำนวน 3 ครั้ง ครั้งแรกคือ 3 วันหลังกำหนดส่ง ครั้งที่สองคือ 7 วันหลังกำหนดส่ง ครั้งที่ 3 คือ 10 วันหลังกำหนดส่ง หากครบ 3 ครั้งและผู้ใช้บริการยังไม่นำทรัพยากรค้างส่งมาคืน ระบบจะทำการบล็อกสิทธิ์การยืมของผู้ใช้บริการโดยอัตโนมัติ

2.4.7. บริการตรวจสอบหนังสือ

ผู้ใช้บริการสามารถนำบัตรประจำตัวนักศึกษา/บุคลากรและใบแจ้งความจำนงสำเร็จการศึกษา และการตรวจสอบหนังสือ (กรณีสำเร็จการศึกษา) แบบฟอร์มลาพักการศึกษา แบบฟอร์มลาออกมา ติดต่อ เคาน์เตอร์บริการยืม-คืน เพื่อทำการขอตรวจสอบและให้สำนักหอสมุดรับรองการปลดหนี้ค้างกับสำนักหอสมุด ลงบนเอกสาร ได้ในวันและเวลาทำการ หากเจ้าหน้าที่พบว่าผู้ใช้บริการยังมีหนี้สินกับสำนักหอสมุดอยู่ ผู้ใช้บริการ จำเป็นต้องชำระค่าปรับค้าง คืนหนังสือที่ค้างส่ง หรือติดต่อขอชำระค่าทดแทนหนังสือสูญหายให้เสร็จสิ้นก่อน เจ้าหน้าที่จึงจะรับรองการปลดหนี้ลงบนเอกสารสำคัญให้ได้

2.4.8. บริการรับชำระค่าปรับหนังสือเกินกำหนดส่งหรือสูญหาย

ผู้ใช้บริการสามารถนำบัตรประจำตัวนักศึกษา/บุคลากรมาติดต่อขอชำระค่าปรับเกินกำหนดส่งคงค้าง หรือขอชำระค่าทดแทนหนังสือหายได้ที่เคาน์เตอร์บริการยืม-คืน ในวันและเวลาทำการ ทั้งนี้หลักเกณฑ์การชำระ อัตราค่าปรับและค่าทดแทนหนังสือหายให้เป็นไปตาม ประกาศมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฉบับที่ 2327/2561 เรื่องการใช้บริการและอัตราค่าธรรมเนียมการใช้บริการของสำนักหอสมุด และระเบียบมหาวิทยาลัยขอนแก่น ว่าด้วยการใช้ห้องสมุด พ.ศ.2561

2.4.9. การรวบรวมสถิติการใช้บริการยืม-คืน

งานบริการจะเป็นผู้เก็บรวบรวมสถิติต่าง ๆ ของงานที่อยู่ภายใต้ภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการรายงานผลการดำเนินงาน ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ หรือข้อมูลประกอบการพัฒนาการ ให้บริการหรือระบบงานให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้กิจกรรมต่าง ๆ ที่ปฏิบัติผ่านโปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติ WALAI Autolib

V.3 จะถูกบันทึกลงในฐานข้อมูล และเจ้าหน้าที่สามารถดำเนินการเรียกรายงานสถิติจากโปรแกรม WALAI Report Generator ได้ เช่นรายงานการยืม รายงานการคืน ฯ

2.5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นภลัย ทองปัน (2558) ได้วิจัยเรื่อง การวิเคราะห์การใช้ทรัพยากรห้องสมุดอันเนื่องมาจากการบริหารจัดการพื้นที่จัดเก็บหนังสือและพื้นที่นั่งอ่าน ในสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อทราบความคิดเห็นของผู้ใช้บริการที่มีต่อการบริหารจัดการพื้นที่ห้องสมุด ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปริมาณและความสัมพันธ์ของการใช้หนังสือวิชาการเก่าและหนังสือวิชาการใหม่ของสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หลังจากการบริหารจัดการพื้นที่จัดเก็บหนังสือและพื้นที่นั่งอ่าน ด้วยการวิเคราะห์สถิติการยืมหนังสือวิชาการในระยะเวลา 1 ปี (ระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2556) ผลการวิจัยพบว่าการใช้หนังสือวิชาการใหม่ มีการใช้มากกว่าหนังสือวิชาการเก่า เป็น 2.21 เท่า โดยที่หนังสือวิชาการใหม่ ภาษาไทยมีการใช้มากที่สุด และมีการใช้หมวด H สังคมศาสตร์ มากที่สุด ส่วนการใช้หนังสือวิชาการเก่า นั้นพบว่าการใช้หนังสือกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มากกว่ากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำหรับความคิดเห็นของผู้ใช้เกี่ยวกับการบริหารจัดการพื้นที่ห้องสมุดนั้น ส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมาก

สงวน พงศ์กิจวิฑูร (2546) ได้วิจัยเรื่อง การใช้บริการยืม-คืนหนังสือของนักศึกษาในหอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อศึกษาสภาพการใช้บริการยืม-คืนหนังสือของนักศึกษาในหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในด้านวัตถุประสงค์การใช้ ประเภทของบริการที่ใช้ ประเภทของหนังสือที่ใช้ ความถี่ในการใช้บริการ ช่วงเวลาในการใช้บริการ และปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้บริการ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังประชากรคือนักศึกษาทั้งระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2544 ทั้งหมด 392 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 392 ฉบับ (ร้อยละ 100)

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาในระดับปริญญาตรีมีวัตถุประสงค์ในการใช้บริการยืม-คืนเพื่อการเรียนมากที่สุด นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีวัตถุประสงค์ในการใช้บริการยืม-คืนเพื่อทำรายงาน / ภาคนิพนธ์ / วิทยานิพนธ์มากที่สุด ประเภทของบริการยืม-คืนที่นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้บริการ คือ บริการยืม-คืน ประเภทหนังสือที่ใช้บริการมากที่สุดคือ หนังสือตำรา นักศึกษาส่วนใหญ่มีความถี่ในการใช้บริการยืม-คืนไม่แน่นอน

ปัญหาในการใช้บริการยืม-คืน พบว่า โดยรวมนักศึกษาทั้งระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษามีปัญหาในการใช้บริการยืม-คืนด้านสภาพของหนังสือ และการจัดเก็บหนังสือขึ้นชั้นมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า

ผู้ใช้บริการมีปัญหาด้านเนื้อหาของหนังสือไม่ทันสมัยมากที่สุด ในด้านข้อเสนอแนะผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า หอสมุดกลางควรจัดหาหนังสือให้มีจำนวนมากขึ้นทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศเพื่อให้เพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้บริการ

สุทธิลักษณ์ พัดเพ็ง และวิลาวณีย์ ไต่ะเอี่ยม (2549) ได้วิจัยเรื่องการวิเคราะห์การใช้หนังสือของห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาจำนวนหนังสือและการใช้ในห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพมหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2547 โดยผู้วิจัยได้สำรวจจำนวนหนังสือในหมวดต่าง ๆ และวิเคราะห์เนื้อหาของหนังสือที่มีให้บริการในห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่นในปีการศึกษา 2547 ที่มีอยู่ในฐานข้อมูลระบบห้องสมุดอัตโนมัติ INNOPAC ศึกษาและรวบรวมหลักสูตรที่เปิดสอนในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ศึกษาและรวบรวมข้อมูลสถิติการยืม-คืนในฐานข้อมูลของห้องสมุดมหาวิทยาลัยขอนแก่น จากโปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติ INNOPAC ในปีการศึกษา 2547 ศึกษาการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของผู้ใช้ห้องสมุดประเภทต่าง ๆ ในปีการศึกษา 2547

ผลการวิจัยพบว่า ห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีหนังสือเฉลี่ย 172 เล่มต่ออาจารย์ 1 คน และมีหนังสือเฉลี่ย 28 เล่มต่อนักศึกษา 1 คน ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ปี 2544 ด้านการใช้ทรัพยากรห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ จากการศึกษาดัชนีการยืม-คืนจากโปรแกรม INNOPAC ในปีการศึกษา 2547 พบว่าหนังสือในหมวด R (หมวดการแพทย์ในระบบ LC) ถูกยืมมากที่สุด รองลงมาคือหมวด W (หมวดการแพทย์ในระบบ NLM) และอันดับสามคือหมวด QS-QZ (วิทยาศาสตร์คลินิกพื้นฐาน) และหมวดที่ไม่มีการใช้เลยได้แก่หมวด U (ยุทธศาสตร์) และ V (นาวิกศาสตร์) และพบว่ากลุ่มผู้ใช้บริการที่มีการยืมคืนสูงที่สุดคือผู้ใช้บริการจากคณะแพทยศาสตร์ อันดับสองคือผู้ใช้บริการจากคณะพยาบาลศาสตร์ และอันดับสามคือผู้ใช้บริการจากคณะสาธารณสุขศาสตร์

Edward T. O'Neill and Julia A. Gammon (2014) ได้ทำการวิจัยเรื่อง Consortial Book Circulation Patterns: The OCLC-OhioLINK Study โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการใช้งานของหนังสือฉบับพิมพ์ของห้องสมุดในสมาคม OCLC-OhioLINK เพื่อที่จะนำผลการศึกษาที่เป็นข้อมูลเชิงที่ได้ไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคอลเลกชันของห้องสมุด ผู้วิจัยได้รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลการยืม-คืนของทรัพยากรจำนวน 28,475,701 และข้อมูลระเบียบบริหารนุกรมจำนวน 6,660,250 ระเบียบ จากกว่า 100 ห้องสมุดมหาวิทยาลัย โดยเป็นข้อมูลการการยืม-คืนระยะเวลา 1 ปี นับจากช่วงฤดูใบไม้ผลิ ปี 2007

ผลการวิจัยพบว่าอัตราการยืม-คืนของแต่ละห้องสมุดในสมาคมมีจำนวนใกล้เคียงกัน แม้จะเป็นห้องสมุดคนละประเภทก็ตาม โดยอัตราการยืม-คืนเฉลี่ยอยู่ที่ 0.11 ครั้งต่อทรัพยากร 1 รายการ ทรัพยากรหมวดหมู่วิทยาศาสตร์มีการใช้สูงกว่าที่คาดไว้ทั้งด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และด้านการแพทย์ ทั้งคู่ต่างมีอัตราการยืม-คืนสูงกว่าค่าเฉลี่ย 0.11 ครั้งต่อ 1 รายการทรัพยากร

ทรัพยากรที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษมีการใช้น้อยลงมากกว่า 1 ใน 3 ของทรัพยากรภาษาอังกฤษ และสัดส่วนของทรัพยากรที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษก็ลดน้อยลงเช่นกัน โดยในช่วงยุคต้นปี 1900 สัดส่วนของทรัพยากรที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษอยู่ที่ 15% ของคอลเลกชัน แต่ปัจจุบันลดลงไปอยู่ที่ 5% ของทรัพยากรที่เพิ่งเผยแพร่ ซึ่งเป็นผลจากที่ห้องสมุดของ The OhioLINK ซื้อหนังสือที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษน้อยลง สืบเนื่องมาจากที่ทรัพยากรที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษมีการใช้น้อย

สถิติการยืม-คืนส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากการยืมหนังสือเพียงส่วนน้อยจากคอลเลกชันของห้องสมุดทั้งหมด โดยผลวิจัยพบว่าสถิติการยืม-คืน มากกว่าร้อยละ 80 เกิดจากทรัพยากร (ชื่อเรื่อง) จำนวนร้อยละ 7.2 ของทรัพยากร (ชื่อเรื่อง) ทั้งหมดในห้องสมุด และมากกว่าร้อยละ 80 ของทรัพยากร (ชื่อเรื่อง) ไม่ถูกยืมเลยในปีที่ทำการวิจัยและพบว่าหนังสือส่วนน้อยมีการใช้งานเป็นจำนวนมาก และในทางกลับกันหนังสือจำนวนมากมีการใช้งานน้อยหรือไม่ได้ถูกใช้งาน

หนังสือที่ใช้งานน้อยส่วนใหญ่คือหนังสือเก่า หนังสือทุกหมวดจะมีการใช้ลดลงเมื่อเนื้อหาล้าสมัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือกลุ่มวิทยาศาสตร์ที่ล้าสมัยเร็วและมีการใช้ลดลงเร็วที่สุด ขณะที่หนังสือเก่ามีอัตราการยืม-คืนน้อยกว่าหนังสือใหม่ แต่ก็ยังคงถูกใช้และเป็นส่วนสำคัญของคอลเลกชันวิจัย ดังนั้นแม้หนังสือเก่าถึงจะมีการใช้งานน้อย แต่ก็ยังเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและจำเป็นที่จะต้องรักษาไว้ในคอลเลกชันของห้องสมุดไปจนกว่าจะสามารถหา Digital Copy ของทรัพยากรนั้น ๆ มาทดแทนได้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิเคราะห์

การวิเคราะห์การให้บริการยืม-คืน ของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีงบประมาณ 2559-2561 นั้น ผู้วิเคราะห์ได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

3.1. ขั้นตอนการดำเนินการวิเคราะห์

ดำเนินการวิเคราะห์ของสถิติการยืม-คืน ทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือ ของสมาชิกแต่ละประเภท

3.1.1 นำออกข้อมูลจากโปรแกรม WALAI Report Generator ซึ่งเป็นโปรแกรมสร้างรายงาน ที่รวบรวมข้อมูลการให้บริการผ่านโปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติ WALAI Autolib V.3 โดยรายงานที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ รายงานการยืมของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น ช่วงเวลาที่วิเคราะห์คือ ปีงบประมาณ 2559 ถึงปีงบประมาณ 2561

3.1.2 ใช้โปรแกรม Microsoft Excel ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากโปรแกรม WALAI Report Generator เพื่อคำนวณหาจำนวนรวม จำนวนเฉลี่ย จำนวนร้อยละ และวิเคราะห์สถิติการยืมที่เกิดขึ้นใน ปีงบประมาณ 2559-2561

3.1.3 นำเสนอผลการวิเคราะห์

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้ข้อมูลรายงาน Transaction การยืม ผู้ศึกษาใช้โปรแกรม WALAI Report Generator ซึ่งเป็นโปรแกรมสร้างรายงานของโปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติ WALAI Autolib V.3 ในการ Generate รายงานสถิติ

3.3 แหล่งข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิเคราะห์จะทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากรายงานการยืมของปีงบประมาณ 2559-2561

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

- 1.สถิติการให้บริการยืม-คืน (จำนวนครั้ง)
- 2.สถิติการยืมแยกตามประเภททรัพยากร (หนังสือ/วารสาร/ device)
- 3.สถิติการยืมหนังสือ (จำนวนครั้ง) แยกตามประเภทสมาชิก
- 4.สถิติการยืมหนังสือ (จำนวนครั้ง) แยกตามหมวดหมู่และแยกตามประเภทสมาชิก
- 5.สถิติการยืมหนังสือ (จำนวนเล่ม) แยกตามประเภทสมาชิก

ตารางที่ 1 สถิติการให้บริการยืม-คืน (จำนวนครั้ง)

ปีงบประมาณ	ยืม (ครั้ง)	คืน (ครั้ง)	จอง (ครั้ง)	จ่ายค่าปรับ (ครั้ง)	แจ้งทรัพยากรหาย (ครั้ง)
2559	41,486	31,780	297	3,691	2
2560	230,143	229,983	835	35,748	80
2561	218,120	218,130	1,104	24,291	50

จากตารางที่ 1 พบว่า ปีงบประมาณ 2560 มีสถิติการยืมและคืนสูงที่สุด คือ 230,143 ครั้งและ 229,983 ครั้ง ตามลำดับ รองลงมาคือปีงบประมาณ 2561 มีสถิติการยืมและคืนสูงเป็นอันดับที่ 2 คือ 218,120 ครั้งและ 218,130 ครั้ง ตามลำดับ และปีงบประมาณ 2559 มีสถิติการยืมและคืนต่ำที่สุดคือ 41,486 ครั้งและ 31,780 ครั้ง ตามลำดับ ทั้งนี้สถิติการยืม-คืนในปีงบประมาณ 2559 นั้นมีสถิติไม่ครบ 12 เดือนเนื่องจากในปีนี้เป็นช่วงเปลี่ยนโปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติจาก Sierra มาเป็นโปรแกรม WALAI Autolib ซึ่งข้อมูลสถิติการยืม-คืนของโปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติจาก Sierra ไม่สามารถโอนย้ายมายังโปรแกรม WALAI Report Generator จึงทำให้ไม่สามารถออกรายงานได้

ตารางที่ 2 สถิติการยืมแยกตามประเภททรัพยากร (หนังสือ/วารสาร/ device)

ปีงบประมาณ	หนังสือ/ วิทยานิพนธ์		นิตยสาร		วารสาร/นิตยสาร		อุปกรณ์อื่น ๆ		รวม
	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	
2559	37,229	89.73	2,990	7.21	49	0.12	1,218	2.94	41,486
2560	200,245	87.01	18,508	8.04	2,493	1.08	8,897	3.86	230,143
2561	185,455	85.02	17,619	8.08	3,740	1.71	11,306	5.18	218,120

จากตารางที่ 2 ภาพรวมทั้งสามปีงบประมาณพบว่าหนังสือและวิทยานิพนธ์มีการยืมมากที่สุดเฉลี่ยร้อยละ 87.25 ของสถิติการยืมทั้งหมด

ในปีงบประมาณ 2559 มีการยืมทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือ/วิทยานิพนธ์มากที่สุดคือ 37,229 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 89.73 ของสถิติการยืมทั้งหมดในปีเดียวกัน อันดับ 2 คือทรัพยากรสารสนเทศประเภทนิตยสารคือ 2,990 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 7.21 ของสถิติการยืมทั้งหมดในปีเดียวกัน อันดับ 3 คือทรัพยากรสารสนเทศประเภทอุปกรณ์อื่น ๆ คือ 1,218 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.94 ของสถิติการยืมทั้งหมดในปีเดียวกัน อันดับ 4 คือทรัพยากรสารสนเทศประเภทวารสาร/นิตยสาร คือ 49 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.12 ของสถิติการยืมทั้งหมดในปีเดียวกัน

ในปีงบประมาณ 2560 มีการยืมทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือ/วิทยานิพนธ์มากที่สุดคือ 200,245 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 87.01 ของสถิติการยืมทั้งหมดในปีเดียวกัน อันดับ 2 คือทรัพยากรสารสนเทศประเภทนิตยสารคือ 18,508 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 8.04 ของสถิติการยืมทั้งหมดในปีเดียวกัน อันดับ 3 คือทรัพยากรสารสนเทศประเภทอุปกรณ์อื่น ๆ คือ 8,897 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.86 ของสถิติการยืมทั้งหมดในปีเดียวกัน อันดับ 4 คือทรัพยากรสารสนเทศประเภทวารสาร/นิตยสาร คือ 2,493 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.08 ของสถิติการยืมทั้งหมดในปีเดียวกัน

ในปีงบประมาณ 2561 มีการยืมทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือ/วิทยานิพนธ์มากที่สุดคือ 185,455 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 85.02 ของสถิติการยืมทั้งหมดในปีเดียวกัน อันดับ 2 คือทรัพยากรสารสนเทศประเภทนิตยสารคือ 17,619 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 8.08 ของสถิติการยืมทั้งหมดในปีเดียวกัน อันดับ 3 คือทรัพยากรสารสนเทศประเภทอุปกรณ์อื่น ๆ คือ 11,306 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 5.18 ของสถิติการยืมทั้งหมดในปีเดียวกัน อันดับ 4 คือทรัพยากรสารสนเทศประเภทวารสาร/นิตยสาร คือ 3,740 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.71 ของสถิติการยืมทั้งหมดในปีเดียวกัน

ตารางที่ 3 สถิติการยืมหนังสือ (จำนวนครั้ง) แยกตามประเภทสมาชิก

ปีงบประมาณ	2559 (สถิติยืมทั้งหมด 41,486 ครั้ง)		2560 (สถิติยืมทั้งหมด 230,143ครั้ง)		2561 (สถิติยืมทั้งหมด 218,120 ครั้ง)		2559-2561 (สถิติยืมทั้งหมด 489,749 ครั้ง)	
	จำนวนการยืม	ร้อยละ	จำนวนการยืม	ร้อยละ	จำนวนการยืม	ร้อยละ	จำนวนการยืม	ร้อยละ
นักเรียนโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น	0	0	0	0	0	0	0	0
นักศึกษาปริญญาตรี	25,526	61.53	135,001	58.66	132,950	60.95	293,477	59.92
นักศึกษาพิเศษ	56	0.14	249	0.11	451	0.21	756	0.15
นักศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษา	11,392	27.46	69,058	30.01	58,646	26.89	139,096	28.40
บุคคลเกษียณอายุของ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	0	0	0	0	0	0	0	0
ประชาชนทั่วไป	652	1.57	3,421	1.49	1,990	0.91	6,063	1.24
ลูกจ้างของมหาวิทยาลัย	25	0.06	337	0.15	437	0.20	799	0.16
ศิษย์เก่า	31	0.07	143	0.06	109	0.05	283	0.06

ปีงบประมาณ	2559 (สถิติเยี่ยมทั้งหมด 41,486 ครั้ง)		2560 (สถิติเยี่ยมทั้งหมด 230,143 ครั้ง)		2561 (สถิติเยี่ยมทั้งหมด 218,120 ครั้ง)		2559-2561 (สถิติเยี่ยมทั้งหมด 489,749 ครั้ง)	
	จำนวนการเยี่ยม	ร้อยละ	จำนวนการเยี่ยม	ร้อยละ	จำนวนการเยี่ยม	ร้อยละ	จำนวนการเยี่ยม	ร้อยละ
สมาชิกกิตติมศักดิ์	0	0	0	0	0	0	0	0
สมาชิกจากหน่วยงาน ห้องสมุดส่วนภูมิภาค (Pulinet)	4	0.01	5	0.002	7	0.003	16	0.003
สายสนับสนุน	1,887	4.55	10,935	4.75	12,329	5.65	25,151	5.14
อบรมระยะสั้น/นักศึกษา แลกเปลี่ยน	0	0	0	0	0	0	0	0
อาจารย์	1,773	4.27	10,265	4.46	10,732	4.92	22,770	4.65
อาจารย์พิเศษ	140	0.34	728	0.32	465	0.21	1,333	0.27
MOU Member	0	0	1	0.0004	4	0.001	5	0.001

จากตารางที่ 3 ภาพรวมพบว่าผู้ใช้ประเภท “นักศึกษาปริญญาตรี” มีสถิติการเยี่ยมสูงที่สุด เฉลี่ยทั้งสามปี คิดเป็นร้อยละ 59.92 ของสถิติการเยี่ยมทั้งหมด รองลงมาได้แก่ผู้ใช้ประเภท “นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา” เฉลี่ยทั้งสามปีคิดเป็นร้อยละ 28.40 ของสถิติการเยี่ยมทั้งหมด และอันดับที่สามได้แก่ผู้ใช้ประเภท “สายสนับสนุน” เฉลี่ยทั้งสามปีคิดเป็นร้อยละ 5.14 ของสถิติการเยี่ยมทั้งหมด

ในปีงบประมาณ 2559 สมาชิกประเภท “นักศึกษาปริญญาตรี” มีสถิติการเยี่ยมสูงที่สุดคือ 25,526 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 61.53 ของสถิติการเยี่ยมทรัพยากรสารสนเทศในปีเดียวกัน อันดับ 2 คือ สมาชิกประเภท “นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา” มีสถิติการเยี่ยมคือ 11,392 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 27.46 ของสถิติการเยี่ยมทรัพยากรสารสนเทศในปีเดียวกัน อันดับ 3 คือ สมาชิกประเภท “สายสนับสนุน” มีสถิติการเยี่ยมคือ 1,887 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 4.55 ของสถิติการเยี่ยมทรัพยากรสารสนเทศในปีเดียวกัน อันดับ 4 คือ สมาชิกประเภท “อาจารย์” มีสถิติการเยี่ยมคือ 1,773 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 4.27 ของสถิติการเยี่ยมทรัพยากรสารสนเทศในปีเดียวกัน อันดับ 5 คือ สมาชิกประเภท “ประชาชนทั่วไป” มีสถิติการเยี่ยมคือ 652 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.57 ของสถิติการเยี่ยมทรัพยากรสารสนเทศในปีเดียวกัน อันดับ 6 คือ สมาชิกประเภท “อาจารย์พิเศษ” มีสถิติการเยี่ยมคือ 140 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.34 ของสถิติการเยี่ยมทรัพยากรสารสนเทศในปีเดียวกัน อันดับ 7 คือ สมาชิกประเภท “นักศึกษาพิเศษ” มีสถิติการเยี่ยมคือ 56 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.14 ของสถิติการเยี่ยมทรัพยากรสารสนเทศในปีเดียวกัน อันดับ 8 คือ สมาชิกประเภท “ศิษย์เก่า” มีสถิติการเยี่ยมคือ 31 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.07 ของสถิติการเยี่ยมทรัพยากรสารสนเทศในปีเดียวกัน อันดับ 9 คือ สมาชิกประเภท “ลูกจ้างของมหาวิทยาลัย” มีสถิติการเยี่ยมคือ 25 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.06 ของสถิติการเยี่ยมทรัพยากรสารสนเทศในปีเดียวกัน อันดับ 10 คือ สมาชิกประเภท “สมาชิกจากหน่วยงานห้องสมุดส่วนภูมิภาค (Pulinet)” มีสถิติการเยี่ยมคือ 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.01 ของสถิติการเยี่ยมทรัพยากรสารสนเทศในปีเดียวกัน ทั้งนี้ไม่พบสถิติการเยี่ยมของสมาชิกประเภท “นักเรียนโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น” “บุคคลเกษียณอายุของมหาวิทยาลัยขอนแก่น” “สมาชิกกิตติมศักดิ์” “อบรมระยะสั้น/นักศึกษาแลกเปลี่ยน” “MOU Member”

ในปีงบประมาณ 2560 สมาชิกประเภท “นักศึกษาปริญญาตรี” มีสถิติการเยี่ยมสูงที่สุดคือ 135,001 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 58.66 ของสถิติการเยี่ยมทรัพยากรสารสนเทศในปีเดียวกัน อันดับ 2 คือ สมาชิกประเภท “นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา” มีสถิติการเยี่ยมคือ 69,058 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 30.01 ของสถิติการเยี่ยมทรัพยากรสารสนเทศในปีเดียวกัน อันดับ 3 คือ สมาชิกประเภท “สายสนับสนุน” มีสถิติการเยี่ยมคือ 10,935 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 4.75 ของสถิติการเยี่ยมทรัพยากรสารสนเทศในปีเดียวกัน อันดับ 4 คือ สมาชิกประเภท “อาจารย์” มีสถิติการเยี่ยมคือ 10,265 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 4.46 ของสถิติการเยี่ยมทรัพยากรสารสนเทศในปีเดียวกัน อันดับ 5 คือ สมาชิก

ประเภท “ประชาชนทั่วไป” มีสถิติการเยี่ยมคือ 3,421 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.49 ของสถิติการเยี่ยมทรัพยากรสารสนเทศในปีเดียวกัน อันดับที่ 6 คือ สมาชิกประเภท “อาจารย์พิเศษ” มีสถิติการเยี่ยมคือ 728 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.32 ของสถิติการเยี่ยมทรัพยากรสารสนเทศในปีเดียวกัน อันดับที่ 7 คือ สมาชิกประเภท “ลูกจ้างของมหาวิทยาลัย” มีสถิติการเยี่ยมคือ 337 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.15 ของสถิติการเยี่ยมทรัพยากรสารสนเทศในปีเดียวกัน อันดับที่ 8 คือ สมาชิกประเภท “นักศึกษาพิเศษ” มีสถิติการเยี่ยมคือ 249 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.11 ของสถิติการเยี่ยมทรัพยากรสารสนเทศในปีเดียวกัน อันดับที่ 9 คือ สมาชิกประเภท “ศิษย์เก่า” มีสถิติการเยี่ยมคือ 143 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.06 ของสถิติการเยี่ยมทรัพยากรสารสนเทศในปีเดียวกัน อันดับ 10 คือ สมาชิกประเภท “สมาชิกจากหน่วยงานห้องสมุดส่วนภูมิภาค (Pulinet)” มีสถิติการเยี่ยมคือ 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.002 ของสถิติการเยี่ยมทรัพยากรสารสนเทศในปีเดียวกัน อันดับ 11 คือ สมาชิกประเภท “MOU Member” มีสถิติการเยี่ยมคือ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.0004 ของสถิติการเยี่ยมทรัพยากรสารสนเทศในปีเดียวกัน ทั้งนี้ไม่พบสถิติการเยี่ยมของสมาชิกประเภท “นักเรียนโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น” “บุคคลเกษียณอายุของมหาวิทยาลัยขอนแก่น” “สมาชิกกิตติมศักดิ์” “อบรมระยะสั้น/นักศึกษาแลกเปลี่ยน”

ในปีงบประมาณ 2561 สมาชิกประเภท “นักศึกษาปริญญาตรี” มีสถิติการเยี่ยมสูงที่สุดคือ 132,950 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 60.95 ของสถิติการเยี่ยมทรัพยากรสารสนเทศในปีเดียวกัน อันดับ 2 คือ สมาชิกประเภท “นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา” มีสถิติการเยี่ยมคือ 58,646 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 26.89 ของสถิติการเยี่ยมทรัพยากรสารสนเทศในปีเดียวกัน อันดับที่ 3 คือ สมาชิกประเภท “สายสนับสนุน” มีสถิติการเยี่ยมคือ 12,329 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 5.65 ของสถิติการเยี่ยมทรัพยากรสารสนเทศในปีเดียวกัน อันดับที่ 4 คือ สมาชิกประเภท “อาจารย์” มีสถิติการเยี่ยมคือ 10,732 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 4.92 ของสถิติการเยี่ยมทรัพยากรสารสนเทศในปีเดียวกัน อันดับที่ 5 คือ สมาชิกประเภท “ประชาชนทั่วไป” มีสถิติการเยี่ยมคือ 1,990 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.91 ของสถิติการเยี่ยมทรัพยากรสารสนเทศในปีเดียวกัน อันดับที่ 6 คือ สมาชิกประเภท “อาจารย์พิเศษ” มีสถิติการเยี่ยมคือ 465 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.21 ของสถิติการเยี่ยมทรัพยากรสารสนเทศในปีเดียวกัน อันดับที่ 7 คือ สมาชิกประเภท “นักศึกษาพิเศษ” มีสถิติการเยี่ยมคือ 451 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.14 ของสถิติการเยี่ยมทรัพยากรสารสนเทศในปีเดียวกัน อันดับที่ 8 คือ สมาชิกประเภท “ลูกจ้างของมหาวิทยาลัย” มีสถิติการเยี่ยมคือ 437 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.20 ของสถิติการเยี่ยมทรัพยากรสารสนเทศในปีเดียวกัน อันดับที่ 9 คือ สมาชิกประเภท “ศิษย์เก่า” มีสถิติการเยี่ยมคือ 109 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.05 ของสถิติการเยี่ยมทรัพยากรสารสนเทศในปีเดียวกัน อันดับ 10 คือ สมาชิกประเภท “สมาชิกจากหน่วยงานห้องสมุดส่วนภูมิภาค (Pulinet)” มีสถิติการเยี่ยมคือ 7 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.003 ของสถิติการเยี่ยมทรัพยากรสารสนเทศในปีเดียวกัน อันดับ 11 คือ สมาชิกประเภท “MOU Member” มีสถิติการเยี่ยมคือ 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ

ละ 0.001 ของสถิติการยื่นทรัพยากรสารสนเทศในปีเดียวกัน ทั้งนี้ไม่พบสถิติการยื่นของสมาชิกประเภท “นักเรียน
โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น” “บุคคลเกษียณอายุของมหาวิทยาลัยขอนแก่น” “สมาชิกกิตติมศักดิ์”
“อบรมระยะสั้น/นักศึกษาแลกเปลี่ยน”

ตารางที่ 4 สถิติการยืมหนังสือ (จำนวนครั้ง) แยกตามหมวดหมู่และแยกตามกลุ่มผู้ใช้ประเภทนักศึกษา

ปีงบประมาณ 2559

หมวดหนังสือ	จำนวนครั้งที่ยืมทั้งหมด	นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น		นักศึกษาปริญญาตรี		นักศึกษาพิเศษ		นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา	
		ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ
A	105	0	0	72	68.57	0	0	25	23.81
B	1,947	0	0	1,115	57.27	0	0	564	28.97
C	101	0	0	68	67.33	0	0	18	17.82
D	2,187	0	0	1,431	65.43	0	0	599	27.39
E	28	0	0	22	78.57	0	0	2	7.14
F	2	0	0	2	100	0	0	0	0
G	1,181	0	0	742	62.83	0	0	352	29.81
H	6,473	0	0	3,232	49.93	11	0.17	2,381	36.78
J	1,016	0	0	660	64.96	3	0.30	272	26.77
K	1,607	0	0	1,445	89.92	0	0	122	7.59
L	1,528	0	0	777	50.85	3	0.20	505	33.05
M	434	0	0	299	68.89	1	0.23	71	16.36
N	868	0	0	583	67.17	0	0	175	20.16
P	4,714	0	0	3,279	69.56	23	0.49	859	18.22
Q	7,422	0	0	5,230	70.47	3	0.04	1,857	25.02
R	1,695	0	0	636	37.52	1	0.06	818	48.26
S	1,730	0	0	633	36.59	0	0	934	53.99
T	3,742	0	0	2,336	62.43	0	0	993	26.54
U	8	0	0	3	37.50	0	0	1	12.50
V	0	0	0	0	0	0	0	0	0
W	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Z	224	0	0	36	16.07	1	0.45	75	33.48
Pro.re	200	0	0	126	63.00	0	0	68	34

หมวดหนังสือ	จำนวนครั้งที่ ยืม ทั้งหมด	นักเรียนโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น		นักศึกษาปริญญาตรี		นักศึกษาพิเศษ		นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา	
		ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ
นิยาย/เรื่องสั้น	2,990	0	0	1,991	66.59	3	0.10	382	12.78
มอก	8	0	0	7	87.50	0	0	1	12.50
ไม่ปรากฏเลขหมวดหมู่	9	0	0	9	100.00	0	0	0	0

จากตารางที่ 4 พบว่าในปีงบประมาณ 2559 3 อันดับหมวดหมู่หนังสือในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (หมวด A-P, Z) ที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทนักศึกษาใช้มากที่สุดในปีงบประมาณ 2559 ได้แก่ อันดับที่ 1 หมวด H (หมวดสังคมศาสตร์) มีการใช้ทั้งสิ้น 6,473 ครั้ง โดยนักศึกษาปริญญาตรีใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 49.93 (3,232 ครั้ง) รองลงมาคือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคิดเป็นร้อยละ 36.78 (2,381 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด H ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 2 หมวด P (หมวดภาษาและวรรณกรรม) มีการใช้ทั้งสิ้น 4,714 ครั้ง โดยนักศึกษาปริญญาตรีใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 69.56 (3,279 ครั้ง) รองลงมาคือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคิดเป็นร้อยละ 18.22 (859 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด P ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 3 หมวด D (หมวดประวัติศาสตร์โลกและประวัติศาสตร์ยุโรป เอเชีย แอฟริกา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ฯ) มีการใช้ทั้งสิ้น 2,187 ครั้ง โดยนักศึกษาปริญญาตรีใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 65.43 (1,431 ครั้ง) รองลงมาคือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคิดเป็นร้อยละ 27.39 (599 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด D ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน และ 3 อันดับหมวดหมู่หนังสือในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (หมวด A-P, Z) ที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทนักศึกษาใช้น้อยที่สุดในปีงบประมาณ 2559 ได้แก่ อันดับ 1 หมวด F (หมวดประวัติศาสตร์อเมริกา) มีการใช้ทั้งสิ้น 2 ครั้ง โดยนักศึกษาปริญญาตรีใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 100 (2 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด F ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 2 หมวด E (หมวดประวัติศาสตร์อเมริกา) มีการใช้ทั้งสิ้น 28 ครั้ง โดยนักศึกษาปริญญาตรีใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 78.57 (22 ครั้ง) รองลงมาคือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคิดเป็นร้อยละ 7.14 (2 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด E ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 3 หมวด C (หมวด Auxiliary Sciences of History) มีการใช้ทั้งสิ้น 101 ครั้ง โดยนักศึกษาปริญญาตรีใช้มาก

ที่สุดคิดเป็นร้อยละ 67.33 (68 ครั้ง) รองลงมาคือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคิดเป็นร้อยละ 17.82 (18 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด C ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน

และ 3 อันดับหมวดหมู่หนังสือในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (หมวด Q-V, W) ที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทนักศึกษาใช้มากที่สุดในปีงบประมาณ 2559 ได้แก่ อันดับที่ 1 หมวด Q (หมวดวิทยาศาสตร์) มีการใช้ทั้งสิ้น 7,422 ครั้ง โดยนักศึกษาปริญญาตรีใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 70.47 (5,230 ครั้ง) รองลงมาคือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคิดเป็นร้อยละ 25.02 (1,857 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด Q ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 2 หมวด T (หมวดเทคโนโลยี) มีการใช้ทั้งสิ้น 3,742 ครั้ง โดยนักศึกษาปริญญาตรีใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 62.43 (2,336 ครั้ง) รองลงมาคือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคิดเป็นร้อยละ 26.54 (993 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด T ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 3 หมวด S (หมวดเกษตรกรรม) มีการใช้ทั้งสิ้น 1,730 ครั้ง โดยนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 53.99 (934 ครั้ง) รองลงมาคือนักศึกษาปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 36.59 (633 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด S ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน และ 3 อันดับหมวดหมู่หนังสือในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (หมวด Q-V, W) ที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทนักศึกษาใช้น้อยที่สุดในปีงบประมาณ 2559 ได้แก่ อันดับที่ 1 หมวด V (หมวดนาวิกศาสตร์) และหมวด W (หมวดการแพทย์) มีการใช้ทั้งสิ้น 0 ครั้ง อันดับที่ 2 หมวด U (หมวดวิทยาการทหาร) มีการใช้ทั้งสิ้น 8 ครั้ง โดยนักศึกษาปริญญาตรีใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 37.50 (3 ครั้ง) รองลงมาคือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคิดเป็นร้อยละ 12.50 (1 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด U ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 3 หมวด R (หมวดแพทยศาสตร์) มีการใช้ทั้งสิ้น 1,695 ครั้ง โดยนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 48.26 (818 ครั้ง) รองลงมาคือนักศึกษาปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 37.52 (636 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด R ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน

ตารางที่ 5 สถิติการยืมหนังสือ (จำนวนครั้ง) แยกตามหมวดหมู่และแยกตามกลุ่มผู้ใช้ประเภทนักศึกษา

ปีงบประมาณ 2560

หมวดหนังสือ	จำนวนครั้งที่ยืมทั้งหมด	นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น		นักศึกษาปริญญาตรี		นักศึกษาพิเศษ		นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา	
		ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ
A	522	0	0	363	69.54	0	0	93	17.82
B	10,868	0	0	6,195	57	1	0.01	2,880	26.50
C	615	0	0	410	66.67	0	0	117	19.02
D	11,206	0	0	7,580	67.64	16	0.14	2,617	23.35
E	214	0	0	180	84.11	0	0	17	7.94
F	58	0	0	45	77.59	0	0	2	3.45
G	6,347	0	0	4,061	63.98	5	0.08	1,892	29.81
H	31,837	0	0	14,075	44.21	30	0.09	13,582	42.66
J	6,299	0	0	3,679	58.41	5	0.08	2,435	38.66
K	7,059	0	0	6,160	87.26	3	0.04	617	8.74
L	9,612	0	0	4,840	50.35	3	0.03	3,404	35.41
M	1,213	0	0	858	70.73	0	0	290	23.91
N	3,723	0	0	1,999	53.69	3	0.08	1,243	33.39
P	28,978	0	0	19,772	68.23	91	0.31	5,985	20.65
Q	35,910	0	0	23,787	66.24	2	0.01	9,822	27.35
R	9,211	0	0	3,214	34.89	5	0.05	4,667	50.67
S	11,491	0	0	3,967	34.52	0	0	6,984	60.78
T	20,139	0	0	11,599	57.59	1	0.005	6,786	33.70
U	131	0	0	73	55.73	0	0	49	37.40
V	8	0	0	6	75	0	0	0	0
W	28	0	0	10	35.71	0	0	8	28.57
Z	2,318	0	0	497	21.44	3	0.13	719	31.02
Pro.re	1,106	0	0	656	59.31	0	0	445	40.24

หมวดหนังสือ	จำนวนครั้งที่ยืมทั้งหมด	นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น		นักศึกษาปริญญาตรี		นักศึกษาพิเศษ		นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา	
		ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ
นิยาย/เรื่องสั้น	18,508	0	0	12,127	65.52	31	0.17	1,998	10.80
มอก	14	0	0	13	92.86	0	0	1	7.14
ไม่ปรากฏเลขหมวดหมู่	1,338	0	0	681	50.90	0	0	253	18.91

จากตารางที่ 5 พบว่าในปีงบประมาณ 2560 3 อันดับหมวดหมู่หนังสือในกลุ่มมนุษยศาสตร์และ

สังคมศาสตร์ (หมวด A-P, Z) ที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทนักศึกษาใช้มากที่สุดได้แก่ อันดับที่ 1 หมวด H (หมวดสังคมศาสตร์) มีการใช้ทั้งสิ้น 31,837 ครั้ง โดยนักศึกษาปริญญาตรีใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 44.21 (14,075 ครั้ง) รองลงมาคือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคิดเป็นร้อยละ 42.66 (13,582 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด H ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 2 หมวด P (หมวดภาษาและวรรณกรรม) มีการใช้ทั้งสิ้น 28,978 ครั้ง โดยนักศึกษาปริญญาตรีใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 68.23 (19,772 ครั้ง) รองลงมาคือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคิดเป็นร้อยละ 20.65 (5,985 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด P ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 3 หมวด D (หมวดประวัติศาสตร์โลกและประวัติศาสตร์ยุโรป เอเชีย แอฟริกา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ฯ) มีการใช้ทั้งสิ้น 11,206 ครั้ง โดยนักศึกษาปริญญาตรีใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 67.64 (7,580 ครั้ง) รองลงมาคือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคิดเป็นร้อยละ 23.35 (2,617 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด D ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน และ 3 อันดับหมวดหมู่หนังสือในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (หมวด A-P, Z) ที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทนักศึกษาใช้น้อยที่สุดได้แก่ อันดับ 1 หมวด F (หมวดประวัติศาสตร์อเมริกา) มีการใช้ทั้งสิ้น 58 ครั้ง โดยนักศึกษาปริญญาตรีใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 77.59 (45 ครั้ง) รองลงมาคือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคิดเป็นร้อยละ 3.45 (2 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด F ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 2 หมวด E (หมวดประวัติศาสตร์อเมริกา) มีการใช้ทั้งสิ้น 214 ครั้ง โดยนักศึกษาปริญญาตรีใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 84.11 (180 ครั้ง) รองลงมาคือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคิดเป็นร้อยละ 7.94 (17 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด E ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 3 หมวด A (หมวดทั่วไป) มีการใช้ทั้งสิ้น 522 ครั้ง โดยนักศึกษาปริญญา

ตรีใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 69.54 (363 ครั้ง) รองลงมาคือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคิดเป็นร้อยละ 17.82 (93 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด A ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน

และ 3 อันดับหมวดหมู่หนังสือในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (หมวด Q-V, W) ที่กลุ่มผู้ใช้ประเภท นักศึกษาใช้มากที่สุด ได้แก่ อันดับที่ 1 หมวด Q (หมวดวิทยาศาสตร์) มีการใช้ทั้งสิ้น 35,910 ครั้ง โดยนักศึกษาปริญญาตรีใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 66.24 (23,787 ครั้ง) รองลงมาคือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคิดเป็นร้อยละ 27.35 (9,822 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด Q ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 2 หมวด T (หมวดเทคโนโลยี) มีการใช้ทั้งสิ้น 20,139 ครั้ง โดยนักศึกษาปริญญาตรีใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 57.59 (11,599 ครั้ง) รองลงมาคือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคิดเป็นร้อยละ 33.70 (6,786 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด T ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 3 หมวด S (หมวดเกษตรกรรม) มีการใช้ทั้งสิ้น 11,491 ครั้ง โดยนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 60.78 (6,984 ครั้ง) รองลงมาคือนักศึกษาปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 34.52 (3,967 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด S ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกันและ 3 อันดับหมวดหมู่หนังสือในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (หมวด Q-V, W) ที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทนักศึกษาใช้น้อยที่สุดได้แก่ อันดับที่ 1 หมวด V (หมวดนาวิกศาสตร์) มีการใช้ทั้งสิ้น 8 ครั้ง โดยนักศึกษาปริญญาตรีใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 75 (6 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด V ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 2 หมวด W (หมวดการแพทย์) มีการใช้ทั้งสิ้น 28 ครั้ง โดยนักศึกษาปริญญาตรีใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 35.71 (10 ครั้ง) รองลงมาคือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคิดเป็นร้อยละ 28.57 (8 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด W ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 3 หมวด U (หมวดวิทยาการทหาร) มีการใช้ทั้งสิ้น 131 ครั้ง โดยนักศึกษาปริญญาตรีใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 55.73 (73 ครั้ง) รองลงมาคือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคิดเป็นร้อยละ 37.40 (49 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด U ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน

ตารางที่ 6 สถิติการยืมหนังสือ (จำนวนครั้ง) แยกตามหมวดหมู่และแยกตามกลุ่มผู้ใช้ประเภทนักศึกษา

ปีงบประมาณ 2561

หมวดหนังสือ	จำนวนครั้งที่ยืมทั้งหมด	นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น		นักศึกษาปริญญาตรี		นักศึกษาพิเศษ		นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา	
		ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ
A	417	0	0	318	76.26	2	0.48	50	11.99
B	10,845	0	0	6,937	63.96	9	0.08	2,361	21.77
C	482	0	0	314	65.15	5	1.04	102	21.16
D	11,017	0	0	7,553	68.56	22	0.20	2,392	21.71
E	262	0	0	181	69.08	0	0	69	26.34
F	81	0	0	64	79.01	0	0	1	1.23
G	6,369	0	0	3,713	58.30	12	0.19	2,160	33.91
H	30,160	0	0	14,580	48.34	19	0.06	11,167	37.03
J	5,348	0	0	3,461	64.72	13	0.24	1,677	31.36
K	6,926	0	0	6,260	90.38	48	0.69	253	3.65
L	9,865	0	0	5,482	55.57	4	0.04	3,142	31.85
M	896	0	0	660	73.66	6	0.67	160	17.86
N	4,148	0	0	2,310	55.69	1	0.02	1,097	26.45
P	26,249	0	0	18,072	68.85	124	0.47	4,923	18.76
Q	34,190	0	0	23,293	68.13	4	0.01	9,117	26.67
R	7,372	0	0	2,689	36.48	6	0.08	3,233	43.86
S	8,511	0	0	3,005	35.31	3	0.04	4,779	56.15
T	19,059	0	0	10,349	54.30	7	0.04	6,932	36.37
U	64	0	0	41	64.06	0	0	6	9.38
V	5	0	0	0	0	0	0	5	100
W	2	0	0	0	0	0	0	1	50
Z	1,474	0	0	204	13.84	1	0.07	293	19.88
Pro.re	1,381	0	0	735	53.22	0	0	640	46.34

หมวดหนังสือ	จำนวนครั้งที่พิมพ์ทั้งหมด	นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น		นักศึกษาปริญญาตรี		นักศึกษาพิเศษ		นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา	
		ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ
นิยาย/เรื่องสั้น	17,620	0	0	10,882	61.76	95	0.54	1,747	9.91
มอก	57	0	0	22	38.60	0	0	35	61.40
ไม่ปรากฏเลขหมวดหมู่	274	0	0	58	21.17	0	0	168	61.31

จากตารางที่ 6 พบว่าในปีงบประมาณ 2561 3 อันดับหมวดหมู่หนังสือในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (หมวด A-P, Z) ที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทนักศึกษาใช้มากที่สุดได้แก่ อันดับที่ 1 หมวด H (หมวดสังคมศาสตร์) มีการใช้ทั้งสิ้น 30,160 ครั้ง โดยนักศึกษาปริญญาตรีใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 48.34 (14,580 ครั้ง) รองลงมาคือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคิดเป็นร้อยละ 37.03 (11,167 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด H ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 2 หมวด P (หมวดภาษาและวรรณกรรม) มีการใช้ทั้งสิ้น 26,249 ครั้ง โดยนักศึกษาปริญญาตรีใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 68.85 (18,072 ครั้ง) รองลงมาคือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคิดเป็นร้อยละ 18.76 (4,923 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด P ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 3 หมวด D (หมวดประวัติศาสตร์โลกและประวัติศาสตร์ยุโรป เอเชีย แอฟริกา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ฯ) มีการใช้ทั้งสิ้น 11,017 ครั้ง โดยนักศึกษาปริญญาตรีใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 68.56 (7,553 ครั้ง) รองลงมาคือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคิดเป็นร้อยละ 21.71 (2,392 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด D ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน และ 3 อันดับหมวดหมู่หนังสือในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (หมวด A-P, Z) ที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทนักศึกษาใช้น้อยที่สุดได้แก่ อันดับ 1 หมวด F (หมวดประวัติศาสตร์อเมริกา) มีการใช้ทั้งสิ้น 81 ครั้ง โดยนักศึกษาปริญญาตรีใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 79.01 (64 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด F ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน รองลงมาคือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคิดเป็นร้อยละ 1.23 (1 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด F ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 2 หมวด E (หมวดประวัติศาสตร์อเมริกา) มีการใช้ทั้งสิ้น 262 ครั้ง โดยนักศึกษาปริญญาตรีใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 69.08 (181 ครั้ง) รองลงมาคือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคิดเป็น

ร้อยละ 26.34 (69 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด E ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 3 หมวด A (หมวดทั่วไป) มีการใช้ทั้งสิ้น 417 ครั้ง โดยนักศึกษาปริญญาตรีใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 76.26 (318 ครั้ง) รองลงมาคือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคิดเป็นร้อยละ 11.99 (50 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด A ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน

และ 3 อันดับหมวดหมู่หนังสือในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (หมวด Q-V, W) ที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทนักศึกษาใช้มากที่สุด ได้แก่ อันดับที่ 1 หมวด Q (หมวดวิทยาศาสตร์) มีการใช้ทั้งสิ้น 34,190 ครั้ง โดยนักศึกษาปริญญาตรีใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 68.13 (23,293 ครั้ง) รองลงมาคือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคิดเป็นร้อยละ 26.67 (9,117 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด Q ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 2 หมวด T (หมวดเทคโนโลยี) มีการใช้ทั้งสิ้น 19,059 ครั้ง โดยนักศึกษาปริญญาตรีใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 54.30 (10,349 ครั้ง) รองลงมาคือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคิดเป็นร้อยละ 36.37 (6,932 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด T ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 3 หมวด S (หมวดเกษตรกรรม) มีการใช้ทั้งสิ้น 8,511 ครั้ง โดยนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 56.15 (4,779 ครั้ง) รองลงมาคือนักศึกษาปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 35.31 (3,005 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด S ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกันและ 3 อันดับหมวดหมู่หนังสือในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (หมวด Q-V, W) ที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทนักศึกษาใช้น้อยที่สุดได้แก่ อันดับที่ 1 หมวด W (หมวดการแพทย์) มีการใช้ทั้งสิ้น 2 ครั้ง โดยนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 50 (1 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด W ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 2 หมวด V (หมวดนาวิกศาสตร์) มีการใช้ทั้งสิ้น 5 ครั้ง โดยนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 100 (5 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด V ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 3 หมวด U (หมวดวิทยาการทหาร) มีการใช้ทั้งสิ้น 64 ครั้ง โดยนักศึกษาปริญญาตรีใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 64.06 (41 ครั้ง) รองลงมาคือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคิดเป็นร้อยละ 9.38 (6 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด U ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน

ตารางที่ 7 สถิติการยืมหนังสือ (จำนวนครั้ง) แยกตามหมวดหมู่และแยกตามกลุ่มผู้ใช้ประเภทอาจารย์และบุคลากร ปีงบประมาณ 2559

หมวดหนังสือ	จำนวนครั้งที่ยืมทั้งหมด	อาจารย์		อาจารย์พิเศษ		สายสนับสนุน		ลูกจ้างของมหาวิทยาลัย	
		ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ
A	105	6	5.71	0	0	2	1.90	0	0
B	1,947	70	3.60	6	0.31	131	6.73	3	0.15
C	101	4	3.96	0	0	6	5.94	0	0
D	2,187	62	2.83	6	0.27	41	1.87	0	0
E	28	0	0	0	0	4	14.29	0	0
F	2	0	0	0	0	0	0	0	0
G	1,181	39	3.30	7	0.59	33	2.79	0	0
H	6,473	306	4.73	11	0.17	425	6.57	14	0.22
J	1,016	13	1.28	2	0.20	65	6.40	1	0.10
K	1,607	4	0.25	5	0.31	14	0.87	0	0
L	1,528	117	7.66	19	1.24	50	3.27	3	0.20
M	434	47	10.83	0	0	15	3.46	0	0
N	868	44	5.07	4	0.46	23	2.65	1	0.12
P	4,714	303	6.43	47	1	144	3.05	0	0
Q	7,422	214	2.88	13	0.18	77	1.04	0	0
R	1,695	69	4.07	8	0.47	111	6.55	0	0
S	1,730	26	1.50	2	0.12	92	5.32	0	0
T	3,742	244	6.52	4	0.11	108	2.89	0	0
U	8	0	0	1	12.50	3	37.50	0	0
V	0	0	0	0	0	0	0	0	0
W	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Z	224	5	2.23	0	0	106	47.32	0	0
Pro.re	200	2	1	0	0	4	2	0	0

หมวดหนังสือ	จำนวนครั้งที่พิมพ์ทั้งหมด	อาจารย์		อาจารย์พิเศษ		สายสนับสนุน		ลูกจ้างของมหาวิทยาลัย	
		ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ
นิยาย/เรื่องสั้น	2,990	142	4.75	0	0	347	11.61	2	0.07
มอก	8	0	0	0	0	0	0	0	0
ไม่ปรากฏเลขหมวดหมู่	9	0	0	0	0	0	0	0	0

จากตารางที่ 7 พบว่าในปีงบประมาณ 2559 3 อันดับหมวดหมู่หนังสือในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (หมวด A-P, Z) ที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทอาจารย์และบุคลากรใช้มากที่สุดได้แก่ อันดับที่ 1 หมวด H (หมวดสังคมศาสตร์) มีการใช้ทั้งสิ้น 6,473 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทสายสนับสนุนใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 6.57 (425 ครั้ง) รองลงมาคืออาจารย์คิดเป็นร้อยละ 4.73 (306 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด H ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 2 หมวด P (หมวดภาษาและวรรณกรรม) มีการใช้ทั้งสิ้น 4,714 ครั้ง โดยอาจารย์ใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 6.43 (303 ครั้ง) รองลงมาคือผู้ใช้ประเภทสายสนับสนุนคิดเป็นร้อยละ 3.05 (144 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด P ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 3 หมวด B (หมวดปรัชญา จิตวิทยา และศาสนา) มีการใช้ทั้งสิ้น 1,947 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทสายสนับสนุนใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 6.73 (131 ครั้ง) รองลงมาคืออาจารย์คิดเป็นร้อยละ 3.60 (70 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด B ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน และ 3 อันดับหมวดหมู่หนังสือในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (หมวด A-P, Z) ที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทอาจารย์และบุคลากรใช้น้อยที่สุดได้แก่ อันดับ 1 หมวด F (หมวดประวัติศาสตร์อเมริกา) มีการใช้ทั้งสิ้น 2 ครั้ง โดยกลุ่มผู้ใช้ประเภทอาจารย์และบุคลากรใช้ 0 ครั้ง อันดับที่ 2 หมวด E (หมวดประวัติศาสตร์อเมริกา) มีการใช้ทั้งสิ้น 28 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทสายสนับสนุนใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 14.29 (4 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด E ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 3 หมวด A (หมวดทั่วไป) มีการใช้ทั้งสิ้น 105 ครั้ง โดยอาจารย์ใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 5.71 (6 ครั้ง) รองลงมาคือผู้ใช้ประเภทสายสนับสนุนคิดเป็นร้อยละ 1.90 (2 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด A ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน

และ 3 อันดับหมวดหมู่หนังสือหนังสือในกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (หมวด Q-V, W) ที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทอาจารย์และบุคลากรใช้มากที่สุดได้แก่ อันดับที่ 1 หมวด T (หมวดเทคโนโลยี) มีการใช้ทั้งสิ้น 3,742 ครั้ง

โดยอาจารย์ใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 6.52 (244 ครั้ง) รองลงมาคือผู้ใช้ประเภทสายสนับสนุนคิดเป็นร้อยละ 2.89 (108 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด T ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 2 หมวด Q (หมวดวิทยาศาสตร์) มีการใช้ทั้งสิ้น 7,422 ครั้ง โดยอาจารย์ใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 2.88 (214 ครั้ง) รองลงมาคือผู้ใช้ประเภทสายสนับสนุนคิดเป็นร้อยละ 1.04 (77 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด Q ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 3 หมวด R (หมวดแพทยศาสตร์) มีการใช้ทั้งสิ้น 1,695 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทสายสนับสนุนใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 6.55 (111 ครั้ง) รองลงมาคืออาจารย์คิดเป็นร้อยละ 4.07 (69 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด R ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกันและ 3 อันดับหมวดหมู่หนังสือในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (หมวด Q-V, W) ที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทอาจารย์และบุคลากรใช้น้อยที่สุดได้แก่ อันดับที่ 1 หมวด W (หมวดการแพทย์) และหมวด V (หมวดนาวิกศาสตร์) มีการใช้ทั้งสิ้น 0 ครั้ง อันดับที่ 2 หมวด U (หมวดวิทยาการทหาร) มีการใช้ทั้งสิ้น 8 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทสายสนับสนุนใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 37.50 (3 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด U ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 3 หมวด S (หมวดเกษตรกรรม) มีการใช้ทั้งสิ้น 1,730 ครั้ง โดยนักศึกษาปริญญาตรีใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 5.32 (92 ครั้ง) รองลงมาคือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคิดเป็นร้อยละ 1.50 (26 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด S ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน

ตารางที่ 8 สถิติการยืมหนังสือ (จำนวนครั้ง) แยกตามหมวดหมู่และแยกตามกลุ่มผู้ใช้ประเภทอาจารย์และบุคลากร ปีงบประมาณ 2560

หมวดหนังสือ	จำนวนครั้งที่ยืมทั้งหมด	อาจารย์		อาจารย์พิเศษ		สายสนับสนุน		ลูกจ้างของมหาวิทยาลัย	
		ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ
A	522	6	1.15	0	0	42	8.05	0	0
B	10,868	528	4.86	55	0.51	706	6.50	23	0.21
C	615	45	7.32	0	0	23	3.74	0	0
D	11,206	278	2.48	35	0.31	510	4.55	6	0.05
E	214	0	0	0	0	11	5.14	0	0
F	58	0	0	11	18.97	0	0	0	0
G	6,347	246	3.88	2	0.03	117	1.84	0	0
H	31,837	1,708	5.36	137	0.43	1,666	5.23	116	0.36
J	6,299	50	0.79	4	0.06	103	1.64	1	0.02
K	7,059	86	1.22	2	0.03	56	0.79	2	0.03
L	9,612	690	7.18	32	0.33	359	3.73	21	0.22
M	1,213	60	4.95	0	0	5	0.41	0	0
N	3,723	133	3.57	0	0	173	4.65	25	0.67
P	28,978	1,451	5.01	232	0.80	1,052	3.63	37	0.13
Q	35,910	1,416	3.94	51	0.14	533	1.48	2	0.01
R	9,211	276	3	42	0.46	760	8.25	6	0.07
S	11,491	225	1.96	9	0.08	230	2	25	0.22
T	20,139	928	4.61	73	0.36	532	2.64	9	0.04
U	131	1	0.76	4	3.05	3	2.29	0	0
V	8	1	12.50	0	0	1	12.50	0	0
W	28	0	0	0	0	10	35.71	0	0
Z	2,318	285	12.30	13	0.56	784	33.82	2	0.09
Pro.re	1,106	1	0.09	0	0	2	0.18	0	0

หมวดหนังสือ	จำนวนครั้งที่พิมพ์ทั้งหมด	อาจารย์		อาจารย์พิเศษ		สายสนับสนุน		ลูกจ้างของมหาวิทยาลัย	
		ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ
นิยาย/เรื่องสั้น	18,508	1,389	7.50	3	0.02	2,338	12.63	41	0.22
มอก	14	0	0	0	0	0	0	0	0
ไม่ปรากฏเลขหมวดหมู่	1,338	151	11.29	1	0.07	242	18.09	8	0.60

จากตารางที่ 8 พบว่าในปีงบประมาณ 2560 3 อันดับหมวดหมู่หนังสือในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (หมวด A-P, Z) ที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทอาจารย์และบุคลากรใช้มากที่สุดได้แก่ อันดับที่ 1 หมวด H (หมวดสังคมศาสตร์) มีการใช้ทั้งสิ้น 31,837 ครั้ง โดยอาจารย์ใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 5.36 (1,708 ครั้ง) รองลงมาคือผู้ใช้ประเภทสายสนับสนุนคิดเป็นร้อยละ 5.23 (1,666 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด H ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 2 หมวด P (หมวดภาษาและวรรณกรรม) มีการใช้ทั้งสิ้น 28,978 ครั้ง โดยอาจารย์ใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 5.01 (1,451 ครั้ง) รองลงมาคือผู้ใช้ประเภทสายสนับสนุนคิดเป็นร้อยละ 3.63 (1,052 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด P ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 3 หมวด B (หมวดปรัชญา จิตวิทยา และศาสนา) มีการใช้ทั้งสิ้น 10,868 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทสายสนับสนุนใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 6.50 (706 ครั้ง) รองลงมาคืออาจารย์คิดเป็นร้อยละ 4.86 (528 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด B ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน และ 3 อันดับหมวดหมู่หนังสือในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (หมวด A-P, Z) ที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทอาจารย์และบุคลากรใช้น้อยที่สุดได้แก่ อันดับ 1 หมวด F (หมวดประวัติศาสตร์อเมริกา) มีการใช้ทั้งสิ้น 58 ครั้ง โดยอาจารย์ใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 5.36 (11 ครั้ง) อันดับที่ 2 หมวด E (หมวดประวัติศาสตร์อเมริกา) มีการใช้ทั้งสิ้น 214 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทสายสนับสนุนใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 5.14 (11 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด E ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 3 หมวด A (หมวดทั่วไป) มีการใช้ทั้งสิ้น 522 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทสายสนับสนุนใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 8.05 (42 ครั้ง) รองลงมาคืออาจารย์คิดเป็นร้อยละ 1.15 (6 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด A ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน

และ 3 อันดับหมวดหมู่หนังสือหนังสือในกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (หมวด Q-V, W) ที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทอาจารย์และบุคลากรใช้มากที่สุดได้แก่ อันดับที่ 1 หมวด Q (หมวดวิทยาศาสตร์) มีการใช้ทั้งสิ้น 35,910

ครั้ง โดยอาจารย์ใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 3.94 (1,416 ครั้ง) รองลงมาคือผู้ใช้ประเภทสายสนับสนุนคิดเป็นร้อยละ 1.48 (533 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด Q ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 2 หมวด T (หมวดเทคโนโลยี) มีการใช้ทั้งสิ้น 20,139 ครั้ง โดยอาจารย์ใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 4.61 (928 ครั้ง) รองลงมาคือผู้ใช้ประเภทสายสนับสนุนคิดเป็นร้อยละ 2.64 (532 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด T ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 3 หมวด R (หมวดแพทยศาสตร์) มีการใช้ทั้งสิ้น 9,211 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทสายสนับสนุนใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 8.25 (760 ครั้ง) รองลงมาคืออาจารย์คิดเป็นร้อยละ 3 (276 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด R ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกันและ 3 อันดับหมวดหมู่หนังสือในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (หมวด Q-V, W) ที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทอาจารย์และบุคลากรใช้น้อยที่สุดได้แก่ อันดับที่ 1 หมวด V (หมวดนาวิกศาสตร์) มีการใช้ทั้งสิ้น 8 ครั้ง โดยอาจารย์และผู้ใช้ประเภทสายสนับสนุนใช้งานอย่างละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 12.50 ของสถิติการยืมหนังสือหมวด V ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 2 หมวด U (หมวดวิทยาการทหาร) มีการใช้ทั้งสิ้น 131 ครั้ง โดยอาจารย์พิเศษใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 3.05 (4 ครั้ง) รองลงมาคือผู้ใช้ประเภทสายสนับสนุนคิดเป็นร้อยละ 2.29 (3 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด U ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 3 หมวด W (หมวดการแพทย์) มีการใช้ทั้งสิ้น 28 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทสายสนับสนุนใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 35.71 (10 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด W ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน

ตารางที่ 9 สถิติการยืมหนังสือ (จำนวนครั้ง) แยกตามหมวดหมู่และแยกตามกลุ่มผู้ใช้ประเภทอาจารย์และบุคลากร ปีงบประมาณ 2561

หมวดหนังสือ	จำนวนครั้งที่ยืมทั้งหมด	อาจารย์		อาจารย์พิเศษ		สายสนับสนุน		ลูกจ้างของมหาวิทยาลัย	
		ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ
A	417	4	0.96	0	0	36	8.63	0	0
B	10,845	594	5.48	1	0.01	534	4.92	157	1.45
C	482	24	4.98	0	0	14	2.90	0	0
D	11,017	357	3.24	13	0.12	603	5.47	0	0
E	262	0	0	2	0.76	7	2.67	1	0.38
F	81	12	14.81	0	0	4	4.94	0	0
G	6,369	268	4.21	10	0.16	164	2.57	36	0.57
H	30,160	1,994	6.61	69	0.23	1,836	6.09	92	0.31
J	5,348	47	0.88	0	0	130	2.43	1	0.02
K	6,926	98	1.41	0	0	165	2.38	0	0
L	9,865	464	4.70	49	0.50	608	6.16	1	0.01
M	896	43	4.80	0	0	5	0.56	17	1.90
N	4,148	261	6.29	40	0.96	304	7.33	4	0.10
P	26,249	1,683	6.41	203	0.77	1,029	3.92	33	0.13
Q	34,190	1,179	3.45	25	0.07	480	1.40	0	0
R	7,372	507	6.88	32	0.43	839	11.38	28	0.38
S	8,511	500	5.87	0	0	196	2.30	0	0
T	19,059	789	4.14	12	0.06	738	3.87	27	0.14
U	64	1	1.56	0	0	16	25	0	0
V	5	0	0	0	0	0	0	0	0
W	2	1	50	0	0	0	0	0	0
Z	1,474	178	12.08	3	0.20	791	53.66	2	0.14
Pro.re	1,381	2	0.14	0	0	4	0.29	0	0

หมวดหนังสือ	จำนวนครั้งที่พิมพ์ทั้งหมด	อาจารย์		อาจารย์พิเศษ		สายสนับสนุน		ลูกจ้างของมหาวิทยาลัย	
		ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ
นิยาย/เรื่องสั้น	17,620	1,462	8.30	0	0	3,025	17.17	21	0.12
มอก	57	0	0	0	0	0	0	0	0
ไม่ปรากฏเลขหมวดหมู่	274	2	0.73	0	0	46	16.79	0	0

จากตารางที่ 9 พบว่าในปีงบประมาณ 2561 3 อันดับหมวดหมู่หนังสือในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (หมวด A-P, Z) ที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทอาจารย์และบุคลากรใช้มากที่สุดได้แก่ อันดับที่ 1 หมวด H (หมวดสังคมศาสตร์) มีการใช้ทั้งสิ้น 30,160 ครั้ง โดยอาจารย์ใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 6.61 (1,994 ครั้ง) รองลงมาคือผู้ใช้ประเภทสายสนับสนุนคิดเป็นร้อยละ 6.09 (1,836 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด H ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 2 หมวด P (หมวดภาษาและวรรณกรรม) มีการใช้ทั้งสิ้น 26,249 ครั้ง โดยอาจารย์ใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 6.41 (1,683 ครั้ง) รองลงมาคือผู้ใช้ประเภทสายสนับสนุนคิดเป็นร้อยละ 3.92 (1,029 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด P ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 3 หมวด B (หมวดปรัชญา จิตวิทยา และศาสนา) มีการใช้ทั้งสิ้น 10,845 ครั้ง โดยอาจารย์ใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 5.48 (594 ครั้ง) รองลงมาคือผู้ใช้ประเภทสายสนับสนุนคิดเป็นร้อยละ 4.92 (534 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด B ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน และ 3 อันดับหมวดหมู่หนังสือในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (หมวด A-P, Z) ที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทอาจารย์และบุคลากรใช้น้อยที่สุดได้แก่ อันดับ 1 หมวด E (หมวดประวัติศาสตร์อเมริกา) มีการใช้ทั้งสิ้น 262 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทสายสนับสนุนใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 2.67 (7 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด E ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 2 หมวด F (หมวดประวัติศาสตร์อเมริกา) มีการใช้ทั้งสิ้น 81 ครั้ง โดยอาจารย์ใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 14.81 (12 ครั้ง) รองลงมาคือผู้ใช้ประเภทสายสนับสนุนคิดเป็นร้อยละ 4.94 (4 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด F ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 3 หมวด C (หมวด Auxiliary Sciences of History) มีการใช้ทั้งสิ้น 482 ครั้ง โดยอาจารย์ใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 4.98 (24 ครั้ง) รองลงมาคือผู้ใช้ประเภทสายสนับสนุนคิดเป็นร้อยละ 2.90 (14 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด C ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน

และ 3 อันดับหมวดหมู่หนังสือหนังสือในกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (หมวด Q-V, W) ที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทอาจารย์และบุคลากรใช้มากที่สุดได้แก่ อันดับที่ 1 หมวด Q (หมวดวิทยาศาสตร์) มีการใช้ทั้งสิ้น 34,190 ครั้ง โดยอาจารย์ใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 3.45 (1,179 ครั้ง) รองลงมาคือผู้ใช้ประเภทสายสนับสนุนคิดเป็นร้อยละ 1.40 (480 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด Q ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 2 หมวด T (หมวดเทคโนโลยี) มีการใช้ทั้งสิ้น 19,059 ครั้ง โดยอาจารย์ใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 4.14 (789 ครั้ง) รองลงมาคือผู้ใช้ประเภทสายสนับสนุนคิดเป็นร้อยละ 3.87 (738 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด T ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 3 หมวด R (หมวดแพทยศาสตร์) มีการใช้ทั้งสิ้น 7,372 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทสายสนับสนุนใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 11.38 (839 ครั้ง) รองลงมาคืออาจารย์คิดเป็นร้อยละ 6.88 (507 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด R ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกันและ 3 อันดับหมวดหมู่หนังสือในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (หมวด Q-V, W) ที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทอาจารย์และบุคลากรใช้น้อยที่สุดได้แก่ อันดับที่ 1 หมวด V (หมวดนาวิกศาสตร์) มีการใช้ทั้งสิ้น 0 ครั้ง อันดับที่ 2 หมวด W (หมวดการแพทย์) มีการใช้ทั้งสิ้น 2 ครั้ง โดยอาจารย์ใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 50 (1 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด W ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 3 หมวด U (หมวดวิทยาการทหาร) มีการใช้ทั้งสิ้น 64 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทสายสนับสนุนใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 25 (16 ครั้ง) รองลงมาคืออาจารย์คิดเป็นร้อยละ 1.56 (1 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด U ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน

จากตารางที่ 10 พบว่าในปีงบประมาณ 2559 3 อันดับหมวดหมู่หนังสือในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (หมวด A-P, Z) ที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทสมาชิกสมทบใช้มากที่สุดได้แก่ อันดับที่ 1 หมวด H (หมวดสังคมศาสตร์) มีการใช้ทั้งสิ้น 6,473 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทประชาชนทั่วไปใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 1.11 (72 ครั้ง) รองลงมาคือผู้ใช้ประเภทศิษย์เก่าคิดเป็นร้อยละ 0.31 (20 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด H ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 2 หมวด P (หมวดภาษาและวรรณกรรม) มีการใช้ทั้งสิ้น 4,714 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทประชาชนทั่วไปใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 1.19 (56 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด P ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 3 หมวด B (หมวดปรัชญา จิตวิทยา และศาสนา) มีการใช้ทั้งสิ้น 1,947 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทประชาชนทั่วไปใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 2.98 (58 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด B ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน และ 3 อันดับหมวดหมู่หนังสือในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (หมวด A-P, Z) ที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทสมาชิกสมทบใช้น้อยที่สุดได้แก่ อันดับ 1 หมวด A (หมวดเรื่องทั่วไป) หมวด E (หมวดประวัติศาสตร์อเมริกา) หมวด F (หมวดประวัติศาสตร์อเมริกา) หมวด J (หมวดรัฐศาสตร์) มีการใช้ทั้งสิ้น 0 ครั้ง อันดับที่ 2 หมวด M (หมวดดนตรี) หมวด Z (บรรณานุกรมและบรรณารักษศาสตร์) มีการใช้ทั้งสิ้นหมวดละ 1 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทศิษย์เก่าใช้หมวด M (หมวดดนตรี) มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 0.23 (1 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด M ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกันและผู้ใช้ประเภทประชาชนทั่วไปใช้หมวด Z (บรรณานุกรมและบรรณารักษศาสตร์) มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 0.45 (1 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด Z ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 3 หมวด C (หมวด Auxiliary Sciences of History) มีการใช้ทั้งสิ้น 101 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทประชาชนทั่วไปใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 2.97 (3 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด C ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน

และ 3 อันดับหมวดหมู่หนังสือหนังสือในกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (หมวด Q-V, W) ที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทสมาชิกสมทบใช้มากที่สุดได้แก่ อันดับที่ 1 หมวด T (หมวดเทคโนโลยี) มีการใช้ทั้งสิ้น 3,742 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทประชาชนทั่วไปใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 1.42 (53 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด T ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 2 หมวด R (หมวดแพทยศาสตร์) มีการใช้ทั้งสิ้น 1,695 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทประชาชนทั่วไปใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 2.95 (50 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด R ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 3 หมวด S (เกษตรกรรม) มีการใช้ทั้งสิ้น 1,730 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทประชาชนทั่วไปใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 2.49 (43 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด S ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกันและ 3 อันดับหมวดหมู่หนังสือในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (หมวด Q-V, W) ที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทสมาชิกสมทบใช้น้อยที่สุดได้แก่ อันดับที่ 1 หมวด U (หมวดวิทยาการทหาร) หมวด V (หมวดนาวิกศาสตร์) หมวด W (หมวดการแพทย์)

กลุ่มผู้ใช้ประเภทสมาชิกสมทบใช้ทั้งสิ้น 0 ครั้ง อันดับที่ 2 หมวด Q (หมวดวิทยาศาสตร์) มีการใช้ทั้งสิ้น 7,422 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทประชาชนทั่วไปใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 0.38 (28 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด Q ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน

หมวดหนังสือ	จำนวนครั้งที่พิมพ์ทั้งหมด	บุคคลเกษียณอายุของมหาวิทยาลัยขอนแก่น		ประชาชนทั่วไป		ศิษย์เก่า		สมาชิกกิตติมศักดิ์		สมาชิกจากหน่วยงานห้องสมุดส่วนภูมิภาค (Pulinet)		อบรมระยะสั้น/นักศึกษาแลกเปลี่ยน		MOU Member	
		ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ
P	28,978	0	0	355	1.23	0	0	0	0	3	0.01	0	0	0	0
Q	35,910	0	0	297	0.83	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
R	9,211	0	0	237	2.57	4	0.04	0	0	0	0	0	0	0	0
S	11,491	0	0	51	0.44	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
T	20,139	0	0	207	1.03	4	0.02	0	0	0	0	0	0	0	0
U	131	0	0	1	0.76	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
V	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
W	28	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Z	2,318	0	0	1	0.04	14	0.60	0	0	0	0	0	0	0	0
Pro.re	1,106	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0.18	0	0	0	0
นิยาย/เรื่องสั้น	18,508	0	0	580	3.13	1	0.01	0	0	0	0	0	0	0	0
มอก	14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ไม่ปรากฏเลขหมวดหมู่	1,338	0	0	1	0.07	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0.07

จากตารางที่ 11 พบว่าในปีงบประมาณ 2560 3 อันดับหมวดหมู่หนังสือในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (หมวด A-P, Z) ที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทสมาชิกสมทบใช้มากที่สุดได้แก่ อันดับที่ 1 หมวด H (หมวดสังคมศาสตร์) มีการใช้ทั้งสิ้น 31,837 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทประชาชนทั่วไปใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 1.36 (434 ครั้ง) รองลงมาคือผู้ใช้ประเภทศิษย์เก่าคิดเป็นร้อยละ 0.28 (89 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด H ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 2 หมวด B (หมวดปรัชญา จิตวิทยา และศาสนา) มีการใช้ทั้งสิ้น 10,868 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทประชาชนทั่วไปใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 4.42 (480 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด B ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 3 หมวด P (หมวดภาษาและวรรณกรรม) มีการใช้ทั้งสิ้น 28,978 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทประชาชนทั่วไปใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 1.23 (355 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด P ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน และ 3 อันดับหมวดหมู่หนังสือในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (หมวด A-P, Z) ที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทสมาชิกสมทบใช้น้อยที่สุดได้แก่ อันดับ 1 หมวด F (หมวดประวัติศาสตร์อเมริกา) หมวด M (หมวดดนตรี) โดยผู้ใช้ประเภทสมาชิกสมทบใช้ทั้งสิ้น 0 ครั้ง อันดับที่ 2 หมวด E (หมวดประวัติศาสตร์อเมริกา) มีการใช้ทั้งสิ้น 214 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทประชาชนทั่วไปใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 2.80 (6 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด E ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 3 หมวด Z (บรรณานุกรมและบรรณารักษศาสตร์) มีการใช้ทั้งสิ้น 2,318 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทศิษย์เก่าใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 0.60 (14 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด Z ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน

และ 3 อันดับหมวดหมู่หนังสือหนังสือในกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (หมวด Q-V, W) ที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทสมาชิกสมทบใช้มากที่สุดได้แก่ อันดับที่ 1 หมวด Q (หมวดวิทยาศาสตร์) มีการใช้ทั้งสิ้น 35,910 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทประชาชนทั่วไปใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 0.83 (297 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด Q ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 2 หมวด R (หมวดแพทยศาสตร์) มีการใช้ทั้งสิ้น 9,211 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทประชาชนทั่วไปใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 2.57 (237 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด R ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 3 หมวด T (หมวดเทคโนโลยี) มีการใช้ทั้งสิ้น 20,139 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทประชาชนทั่วไปใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 1.03 (207 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด T ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกันและ 3 อันดับหมวดหมู่หนังสือในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (หมวด Q-V, W) ที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทสมาชิกสมทบใช้น้อยที่สุดได้แก่ อันดับที่ 1 หมวด V (หมวดนาวิกศาสตร์) หมวด W (หมวดการแพทย์) กลุ่มผู้ใช้ประเภทสมาชิกสมทบใช้ทั้งสิ้น 0 ครั้ง อันดับที่ 2 หมวด U (หมวดวิทยาการทหาร) มีการใช้ทั้งสิ้น 131 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทประชาชนทั่วไปใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 0.76 (1 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด U ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 3 หมวด S (เกษตรกรรม) มีการใช้ทั้งสิ้น 11,491 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภท

ประชาชนทั่วไปใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 0.44 (51 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด S ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน

จากตารางที่ 12 พบว่าในปีงบประมาณ 2561 3 อันดับหมวดหมู่หนังสือในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (หมวด A-P, Z) ที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทสมาชิกสมทบใช้มากที่สุดได้แก่ อันดับที่ 1 หมวด H (หมวดสังคมศาสตร์) มีการใช้ทั้งสิ้น 30,160 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทประชาชนทั่วไปใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 1.26 (380 ครั้ง) รองลงมาคือผู้ใช้ประเภทศิษย์เก่าคิดเป็นร้อยละ 0.07 (22 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด H ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 2 หมวด B (หมวดปรัชญา จิตวิทยา และศาสนา) มีการใช้ทั้งสิ้น 10,845 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทประชาชนทั่วไปใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 2.20 (239 ครั้ง) รองลงมาคือผู้ใช้ประเภทศิษย์เก่าคิดเป็นร้อยละ 0.09 (10 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด B ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 3 หมวด P (หมวดภาษาและวรรณกรรม) มีการใช้ทั้งสิ้น 26,249 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทประชาชนทั่วไปใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 0.64 (168 ครั้ง) รองลงมาคือผู้ใช้ประเภทศิษย์เก่าคิดเป็นร้อยละ 0.05 (14 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด P ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน และ 3 อันดับหมวดหมู่หนังสือในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (หมวด A-P, Z) ที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทสมาชิกสมทบใช้น้อยที่สุดได้แก่ อันดับ 1 หมวด F (หมวดประวัติศาสตร์อเมริกา) โดยผู้ใช้ประเภทสมาชิกสมทบใช้ทั้งสิ้น 0 ครั้ง อันดับที่ 2 หมวด E (หมวดประวัติศาสตร์อเมริกา) มีการใช้ทั้งสิ้น 262 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทประชาชนทั่วไปใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 0.76 (2 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด E ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน และ หมวด Z (บรรณานุกรมและบรรณารักษศาสตร์) มีการใช้ทั้งสิ้น 1,474 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทประชาชนทั่วไปใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 0.14 (2 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด Z ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 3 หมวด M (หมวดดนตรี) มีการใช้ทั้งสิ้น 896 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทประชาชนทั่วไปใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 0.56 (5 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด M ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน

และ 3 อันดับหมวดหมู่หนังสือหนังสือในกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (หมวด Q-V, W) ที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทสมาชิกสมทบใช้มากที่สุดได้แก่ อันดับที่ 1 หมวด T (หมวดเทคโนโลยี) มีการใช้ทั้งสิ้น 19,059 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทประชาชนทั่วไปใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 0.88 (168 ครั้ง) รองลงมาคือผู้ใช้ประเภทศิษย์เก่าคิดเป็นร้อยละ 0.19 (37 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด T ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 2 หมวด Q (หมวดวิทยาศาสตร์) มีการใช้ทั้งสิ้น 34,190 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทประชาชนทั่วไปใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 0.27 (91 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด Q ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน อันดับที่ 3 หมวด R (หมวดแพทยศาสตร์) มีการใช้ทั้งสิ้น 7,372 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทประชาชนทั่วไปใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 0.47 (35 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด R ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกันและ 3 อันดับหมวดหมู่หนังสือในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (หมวด Q-V, W) ที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทสมาชิกสมทบใช้น้อยที่สุดได้แก่ อันดับที่ 1 หมวด U (หมวดวิทยาการทหาร) หมวด V (หมวดนาวิกศาสตร์) หมวด W (หมวดการแพทย์) กลุ่มผู้ใช้ประเภทสมาชิก

สมทบใช้ทั้งสิ้น 0 ครั้ง อันดับที่ 2 หมวด S (เกษตรกรรม) มีการใช้ทั้งสิ้น 8,511 ครั้ง โดยผู้ใช้ประเภทประชาชน
ทั่วไปใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 0.33 (28 ครั้ง) ของสถิติการยืมหนังสือหมวด S ทั้งหมดในปีงบประมาณเดียวกัน

ตารางที่ 13 สถิติการยืมหนังสือ (จำนวนเล่ม) แยกตามประเภทสมาชิก ของแต่ละปีงบประมาณ 2559-2561

ประเภทสมาชิก	ปีงบประมาณ 2559 (จำนวนหนังสือทั้งหมด 385,547 เล่ม)		ปีงบประมาณ 2560 (จำนวนหนังสือทั้งหมด 385,547 เล่ม)		ปีงบประมาณ 2561 (จำนวนหนังสือทั้งหมด 385,547 เล่ม)	
	จำนวนเล่ม	คิดเป็น ร้อยละ	จำนวนเล่ม	คิดเป็น ร้อยละ	จำนวนเล่ม	คิดเป็น ร้อยละ
นักเรียนโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น	0	0.000	0	0.000	0	0.000
นักศึกษาปริญญาตรี	13,972	3.624	40,923	10.614	35,604	9.235
นักศึกษาพิเศษ	46	0.012	144	0.037	281	0.073
นักศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษา	5,366	1.392	18,072	4.687	13,132	3.406
บุคคลเกษียณอายุของ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	0	0.000	0	0.000	0	0.000
ประชาชนทั่วไป	397	0.103	1,472	0.382	899	0.233
ลูกจ้างของ มหาวิทยาลัย	23	0.006	148	0.038	127	0.033
ศิษย์เก่า	13	0.003	38	0.010	82	0.021
สมาชิกกิตติมศักดิ์	0	0.000	0	0.000	0	0.000
สมาชิกจากหน่วยงาน ห้องสมุดส่วนภูมิภาค (Pulinet)	4	0.001	5	0.001	4	0.001
สายสนับสนุน	961	0.249	3,532	0.916	3,379	0.876
อบรมระยะสั้น/ นักศึกษาแลกเปลี่ยน	0	0.000	0	0.000	0	0.000
อาจารย์	811	0.210	2,908	0.754	2,671	0.693
อาจารย์พิเศษ	71	0.018	221	0.057	96	0.025
MOU Member	0	0.000	1	0.000	3	0.001

จากตารางที่ 13 พบว่าในปีงบประมาณ 2559 กลุ่มผู้ใช้ประเภทนักศึกษาปริญญาตรีใช้งานหนังสือที่มีให้บริการในสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่นมากที่สุดเป็นจำนวน 13,972 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 3.624 รองลงมาคือผู้ใช้ประเภทศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ใช้งานหนังสือเป็นจำนวน 5,366 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 1.392 อันดับ 3 คือผู้ใช้ประเภทสายสนับสนุน ใช้งานหนังสือเป็นจำนวน 961 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 0.249 อันดับ 4 คือผู้ใช้ประเภทอาจารย์ ใช้งานหนังสือเป็นจำนวน 811 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 0.210 อันดับ 5 ผู้ใช้ประเภทประชาชนทั่วไป ใช้งานหนังสือเป็นจำนวน 397 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 0.103 ของจำนวนหนังสือทั้งหมดที่มีในสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ในปีงบประมาณ 2560 กลุ่มผู้ใช้ประเภทนักศึกษาปริญญาตรีใช้งานหนังสือที่มีให้บริการในสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่นมากที่สุดเป็นจำนวน 40,923 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 10.614 รองลงมาคือผู้ใช้ประเภทศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ใช้งานหนังสือเป็นจำนวน 18,072 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 4.687 อันดับ 3 คือผู้ใช้ประเภทสายสนับสนุน ใช้งานหนังสือเป็นจำนวน 3,532 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 0.916 อันดับ 4 คือผู้ใช้ประเภทอาจารย์ ใช้งานหนังสือเป็นจำนวน 2,908 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 0.754 อันดับ 5 ผู้ใช้ประเภทประชาชนทั่วไป ใช้งานหนังสือเป็นจำนวน 1,472 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 0.382 ของจำนวนหนังสือทั้งหมดที่มีในสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ในปีงบประมาณ 2561 กลุ่มผู้ใช้ประเภทนักศึกษาปริญญาตรีใช้งานหนังสือที่มีให้บริการในสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่นมากที่สุดเป็นจำนวน 35,604 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 9.235 รองลงมาคือผู้ใช้ประเภทศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ใช้งานหนังสือเป็นจำนวน 13,132 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 3.406 อันดับ 3 คือผู้ใช้ประเภทสายสนับสนุน ใช้งานหนังสือเป็นจำนวน 3,379 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 0.876 อันดับ 4 คือผู้ใช้ประเภทอาจารย์ ใช้งานหนังสือเป็นจำนวน 2,671 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 0.693 อันดับ 5 ผู้ใช้ประเภทประชาชนทั่วไป ใช้งานหนังสือเป็นจำนวน 899 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 0.233 ของจำนวนหนังสือทั้งหมดที่มีในสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทที่ 5

สรุปผลการวิเคราะห์ และข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์การให้บริการยืม-คืน ของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่นฉบับนี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานการให้บริการยืม-คืน ทรัพยากรสารสนเทศฉบับพิมพ์ของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่นและเพื่อวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขของการดำเนินงานการให้บริการยืม-คืน ทรัพยากรสารสนเทศฉบับพิมพ์ของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น หลังจากผู้วิเคราะห์ได้ทำการบันทึกข้อมูลลงในโปรแกรม Microsoft Excel และทำการประมวลผลหาค่าร้อยละ จึงได้ผลสรุปดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิเคราะห์

1.สรุปสถิติการให้บริการยืม-คืน (จำนวนครั้ง) ระหว่างปีงบประมาณ 2559-2561

พบว่า ปีงบประมาณ 2560 มีสถิติการยืมและคืนสูงที่สุด คือ 230,143 ครั้งและ 229,983 ครั้ง ตามลำดับ รองลงมาคือปีงบประมาณ 2561 มีสถิติการยืมและคืนสูงเป็นอันดับที่ 2 คือ 218,120 ครั้งและ 218,130 ครั้ง ตามลำดับ และปีงบประมาณ 2559 มีสถิติการยืมและคืนต่ำที่สุดคือ 41,486 ครั้งและ 31,780 ครั้ง ตามลำดับ

2.สรุปสถิติการยืมแยกตามประเภททรัพยากร (หนังสือ/วารสาร/ device) ของแต่ละปีงบประมาณ 2559-2561

พบว่าทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือ/วิทยานิพนธ์เป็นทรัพยากรที่ถูกยืมออกมากที่สุดในแต่ละปีงบประมาณ โดยในปีงบประมาณ 2560 มีการยืมออกสูงที่สุดอยู่ที่ 200,245 ครั้ง รองลงมาคือปีงบประมาณ 2561 มีการยืมออกอยู่ที่ 185,455 ครั้ง และน้อยสุดคือปีงบประมาณ 2559 มีการยืมออกอยู่ที่ 37,229 ครั้ง

และตลอดปีงบประมาณ 2559-2561 ทรัพยากรสารสนเทศประเภทนิตยสารถูกยืมออกมากเป็นอันดับสอง ทรัพยากรสารสนเทศประเภทอุปกรณ์อื่น ๆ ถูกยืมออกมากเป็นอันดับสาม และสุดท้ายคือทรัพยากรสารสนเทศประเภทวารสาร/นิตยสารถูกยืมออกมากเป็นอันดับที่สี่

3.สรุปสถิติการยืมหนังสือ (จำนวนครั้ง) แยกตามประเภทสมาชิกของแต่ละปีงบประมาณ 2559-2561

พบว่าประเภทสมาชิกที่มีจำนวนการยืมสูงสุดเป็นอันดับหนึ่งได้แก่ สมาชิกประเภทนักศึกษาปริญญาตรี (สมาชิกสามัญกลุ่มนักศึกษา) อันดับสองได้แก่สมาชิกประเภทนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (สมาชิกสามัญกลุ่มนักศึกษา) อันดับสามได้แก่สมาชิกประเภทสายสนับสนุน (สมาชิกสามัญกลุ่มบุคลากร) อันดับสี่ได้แก่สมาชิกประเภทอาจารย์ (สมาชิกสามัญกลุ่มบุคลากร) และอันดับห้าได้แก่สมาชิกประเภทประชาชนทั่วไป (สมาชิกสมทบ)

4.สรุปสถิติการยืมหนังสือ (จำนวนครั้ง) แยกตามหมวดหมู่และแยกตามกลุ่มผู้ใช้ ปีงบประมาณ 2559-2561

กลุ่มผู้ใช้ประเภทนักศึกษา

พบว่าหมวดหมู่หนังสือที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทนักศึกษาใช้มากได้แก่หมวดหมู่หนังสือดังต่อไปนี้

☐ หมวด H (หมวดสังคมศาสตร์)	เอเชีย แอฟริกา ออสเตรเลีย
☐ หมวด P (หมวดภาษาและวรรณกรรม)	นิวซีแลนด์ ฯ)
☐ หมวด D (หมวดประวัติศาสตร์โลกและประวัติศาสตร์ยุโรป)	☐ หมวด Q (หมวดวิทยาศาสตร์)
	☐ หมวด T (หมวดเทคโนโลยี)
	☐ หมวด S (หมวดเกษตรกรรม)

พบว่าหมวดหมู่หนังสือที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทนักศึกษาใช้น้อยได้แก่หมวดหมู่หนังสือดังต่อไปนี้

☐ หมวด F (หมวดประวัติศาสตร์อเมริกา)	☐ หมวด C (หมวด Auxiliary Sciences of History)
☐ หมวด E (หมวดประวัติศาสตร์อเมริกา)	☐ หมวด V (หมวดนาวิกศาสตร์)
	☐ หมวด W (หมวดการแพทย์)
	☐ หมวด U (หมวดวิทยาการทหาร)

กลุ่มผู้ใช้ประเภทอาจารย์และบุคลากร

พบว่าหมวดหมู่หนังสือที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทอาจารย์และบุคลากรใช้มากที่สุดได้แก่หมวดหมู่หนังสือดังต่อไปนี้

☐ หมวด H (หมวดสังคมศาสตร์)	☐ หมวด T (หมวดเทคโนโลยี)
☐ หมวด P (หมวดภาษาและวรรณกรรม)	☐ หมวด Q (หมวดวิทยาศาสตร์)
☐ หมวด B (หมวดปรัชญา จิตวิทยาและศาสนา)	☐ หมวด R (หมวดแพทยศาสตร์)

พบว่าหมวดหมู่หนังสือที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทอาจารย์และบุคลากรใช้น้อยได้แก่หมวดหมู่หนังสือดังต่อไปนี้

☐ หมวด F (หมวดประวัติศาสตร์อเมริกา)	☐ หมวด A (หมวดเรื่องทั่วไป)
☐ หมวด E (หมวดประวัติศาสตร์อเมริกา)	☐ หมวด W (หมวดการแพทย์)
	☐ หมวด U (หมวดวิทยาการทหาร)
	☐ หมวด V (หมวดนาวิกศาสตร์)

กลุ่มผู้ใช้ประเภทสมาชิกสมทบ

พบว่าหมวดหมู่หนังสือที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทสมาชิกสมทบใช้มากที่สุดได้แก่หมวดหมู่หนังสือดังต่อไปนี้

☐ หมวด H (หมวดสังคมศาสตร์)
☐ หมวด P (หมวดภาษาและวรรณกรรม)
☐ หมวด B (หมวดปรัชญา จิตวิทยาและศาสนา)
☐ หมวด Q (หมวดวิทยาศาสตร์)
☐ หมวด R (หมวดแพทยศาสตร์)
☐ หมวด T (หมวดเทคโนโลยี)

พบว่าหมวดหมู่หนังสือที่กลุ่มผู้ใช้ประเภทสมาชิกสมทบใช้น้อยได้แก่หมวดหมู่หนังสือดังต่อไปนี้

☐ หมวด E (หมวดประวัติศาสตร์อเมริกา)	☐ หมวด Z (บรรณานุกรมและบรรณารักษศาสตร์ ทรัพยากรสารสนเทศ (ทั่วไป))
☐ หมวด F (หมวดประวัติศาสตร์อเมริกา)	☐ หมวด U (หมวดวิทยาการทหาร)
☐ หมวด M (หมวดดนตรี)	☐ หมวด V (หมวดนาวิกศาสตร์)
	☐ หมวด W (หมวดการแพทย์)

5.สรุปสถิติการยืมหนังสือ (จำนวนเล่ม) แยกตามประเภทสมาชิก ของแต่ละปีงบประมาณ 2559-2561

พบว่าในปีงบประมาณ 2559 กลุ่มผู้ใช้ประเภทนักศึกษาปริญญาตรีใช้งานหนังสือที่มีให้บริการในสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่นมากที่สุดเป็นจำนวน 13,972 เล่ม รองลงมาคือผู้ใช้ประเภทนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ใช้งานหนังสือเป็นจำนวน 5,366 เล่ม อันดับ 3 คือผู้ใช้ประเภทสายสนับสนุน ใช้งานหนังสือเป็นจำนวน 961 เล่ม อันดับ 4 คือผู้ใช้ประเภทอาจารย์ ใช้งานหนังสือเป็นจำนวน 811 เล่ม อันดับ 5 ผู้ใช้ประเภทประชาชนทั่วไป ใช้งานหนังสือเป็นจำนวน 397 เล่ม ของจำนวนหนังสือทั้งหมดที่มีในสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ในปีงบประมาณ 2560 กลุ่มผู้ใช้ประเภทนักศึกษาปริญญาตรีใช้งานหนังสือที่มีให้บริการในสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่นมากที่สุดเป็นจำนวน 40,923 เล่ม รองลงมาคือผู้ใช้ประเภทนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ใช้งานหนังสือเป็นจำนวน 18,072 เล่ม อันดับ 3 คือผู้ใช้ประเภทสายสนับสนุน ใช้งานหนังสือเป็นจำนวน 3,532 เล่ม อันดับ 4 คือผู้ใช้ประเภทอาจารย์ ใช้งานหนังสือเป็นจำนวน 2,908 เล่ม อันดับ 5 ผู้ใช้ประเภทประชาชนทั่วไป ใช้งานหนังสือเป็นจำนวน 1,472 เล่ม ของจำนวนหนังสือทั้งหมดที่มีในสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ในปีงบประมาณ 2561 กลุ่มผู้ใช้ประเภทนักศึกษาปริญญาตรีใช้งานหนังสือที่มีให้บริการในสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่นมากที่สุดเป็นจำนวน 35,604 เล่ม รองลงมาคือผู้ใช้ประเภทนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ใช้งานหนังสือเป็นจำนวน 13,132 เล่ม อันดับ 3 คือผู้ใช้ประเภทสายสนับสนุน ใช้งานหนังสือเป็นจำนวน 3,379 เล่ม อันดับ 4 คือผู้ใช้ประเภทอาจารย์ ใช้งานหนังสือเป็นจำนวน 2,671 เล่ม อันดับ 5 ผู้ใช้ประเภทประชาชนทั่วไป ใช้งานหนังสือเป็นจำนวน 899 เล่ม ของจำนวนหนังสือทั้งหมดที่มีในสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดสรรหนังสือที่มีเนื้อหาเหมาะกับผู้อ่านระดับนักศึกษาทั้งระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษาให้มีสัดส่วนมากที่สุด รองลงมาคือหนังสือที่มีเนื้อหาเหมาะกับผู้อ่านระดับอาจารย์ บุคลากร นักวิจัย เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการมากที่สุด สืบเนื่องจากผลการวิเคราะห์สถิติการยืมหนังสือ (จำนวนครั้ง) แยกตามประเภทสมาชิกของแต่ละปีงบประมาณ 2559-2561

2. จากผลการวิเคราะห์สถิติการยืมหนังสือ (จำนวนครั้ง) แยกตามหมวดหมู่และแยกตามกลุ่มผู้ใช้ ปีงบประมาณ 2559-2561 ทำให้ทราบความต้องการของผู้ใช้บริการแต่ละประเภทว่ามีความต้องการใช้หนังสือหมวดหมู่ใดบ้าง จากผลการวิเคราะห์ 3 ปีงบประมาณย้อนหลัง จะเห็นได้ว่าหนังสือในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ หมวดหมู่ที่มีความถี่ในการใช้งานสูงได้แก่ หมวด H (หมวดสังคมศาสตร์) หมวด P (หมวดภาษาและวรรณกรรม) หมวด D (หมวดประวัติศาสตร์โลกและประวัติศาสตร์ยุโรป เอเชีย แอฟริกา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ฯ) หมวด B (หมวดปรัชญา จิตวิทยา และศาสนา) และหนังสือในกลุ่มวิทยาศาสตร์ หมวดหมู่ที่มีความถี่ในการใช้งานสูงได้แก่ หมวด Q (หมวดวิทยาศาสตร์) หมวด T (หมวดเทคโนโลยี) หมวด S (หมวดเกษตรกรรม) หมวด R (หมวดแพทยศาสตร์) ซึ่งสะท้อนถึงความต้องการใช้งานของผู้ใช้บริการ ผู้ศึกษาจึงมีความเห็นว่สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงควรส่งเสริมการใช้งานหนังสือในหมวดหมู่นี้เพื่อเพิ่มการใช้งาน และใช้ข้อมูลจากผลการวิเคราะห์สถิติการยืมหนังสือ (จำนวนครั้ง) แยกตามหมวดหมู่และแยกตามกลุ่มผู้ใช้ ปีงบประมาณ 2559-2561 ในการปรับปรุงคอลเลกชันและส่งต่อข้อมูลให้ทีมพัฒนาทรัพยากรประกอบการตัดสินใจจัดซื้อและบริจาค โดยจำนวนการจัดซื้อหนังสือที่อยู่ในหมวดหมู่ที่มีการใช้มากเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ เสริมสร้างให้คอลเลกชันของสำนักหอสมุดให้เข้มแข็ง และลดจำนวนการจัดซื้อหนังสือที่อยู่ในหมวดหมู่ที่มีการใช้น้อย เพื่อลดความเสี่ยงต่อการที่หนังสือที่ซื้อมานั้นไม่ได้รับการใช้งานอย่างคุ้มค่า

3. ผู้ศึกษามีความเห็นว่าสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่นควรมีการจัดกิจกรรมสนับสนุนการอ่านให้มากยิ่งขึ้น อีกทั้งรูปแบบของกิจกรรมจะต้องมีความน่าสนใจและเหมาะกับแต่ละกลุ่มประเภทผู้ใช้ เนื่องจากผลการวิเคราะห์สถิติการยืมหนังสือ (จำนวนเล่ม) แยกตามประเภทสมาชิก ของแต่ละปีงบประมาณ 2559-2561 จะพบว่าหนังสือในสำนักหอสมุด กว่า 385,547 เล่ม ถูกใช้จริงเพียงไม่กี่หมื่นเล่มในแต่ละปีงบประมาณ เฉลี่ยการใช้งานของทุกประเภทสมาชิกคิดเป็นร้อยละ 5.62 ในปีงบประมาณ 2559 ร้อยละ 17.50 ในปีงบประมาณ 2560 และ ร้อยละ 14.60 ในปี 2561 จะเห็นได้ว่าหนังสือมากกว่าร้อยละ 80 ไม่ได้ถูกใช้งานเลยตลอดปีงบประมาณที่ผู้ศึกษาทำการวิเคราะห์ ซึ่งทำให้หนังสือส่วนมากไม่ถูกนำไปใช้ประโยชน์เท่าที่ควรหรือไม่คุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้ใช้ในดำเนินการจัดซื้อจัดหามาให้บริการ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิเคราะห์ในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิเคราะห์การยืม-คืนเชิงลึกลึกลงไป ในหมวดหมู่ย่อย ของหมวดหมู่หนังสือที่มีการยืมออกมาก เพื่อวิเคราะห์หาหมวดหมู่หนังสือที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อค้นหาว่าหนังสือที่ถูกใช้ซ้ำบ่อย ๆ มีจำนวนมากเพียงใด และหนังสือที่ถูกใช้เพียงครั้งเดียวมีเท่าใด ภาษาของเนื้อหาหนังสือ เพื่อศึกษาว่า ผู้ใช้บริการแต่ละประเภทใช้หนังสือภาษาใดบ้าง และศึกษาความล้าสมัยของหนังสือที่มีให้บริการในสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น

2. ในการศึกษาในครั้งต่อ ๆ ไป จะต้องทำการศึกษาวิเคราะห์การยืม-คืนอย่างต่อเนื่องโดยเปรียบเทียบกับ ข้อมูลในปีงบประมาณใหม่ร่วมกับข้อมูลในปีงบประมาณที่เคยศึกษามาก่อนหน้า เพื่อดูความเปลี่ยนแปลงและ แนวโน้มความต้องการใช้ของผู้ใช้บริการ

3. การศึกษาวิเคราะห์การยืม-คืน ไม่ควรจำกัดเฉพาะในสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น (หอสมุดกลาง) เท่านั้น แต่ห้องสมุดคณะแต่ละแห่งที่สังกัดหอสมุดกลางก็ควรทำการการศึกษาวิเคราะห์การยืม-คืน เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้และความต้องการใช้ของผู้ใช้บริการ

บรรณานุกรม

- สงวน พงศ์กิจวิฑูร. (2546). **การใช้บริการยืม-คืนหนังสือของนักศึกษาในหอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต. สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (2561). **การปรับโครงสร้างสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2558**. ขอนแก่น: สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (ไม่ได้ตีพิมพ์).
- มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (2561, 16 พฤษภาคม). **ระเบียบมหาวิทยาลัยขอนแก่น ว่าด้วย การใช้ห้องสมุด พ.ศ.2561**.
- มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (2561, 7 สิงหาคม). **ประกาศมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ฉบับที่ 2327/2561) เรื่อง การใช้บริการและอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการของสำนักหอสมุด**.
- นภลัย ทองปิ่น. (2558). **การวิเคราะห์การใช้ทรัพยากรห้องสมุดอันเนื่องมาจากการบริหารจัดการพื้นที่จัดเก็บหนังสือและพื้นที่นั่งอ่าน ในสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. การประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 53: สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**. (หน้า 729-739). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุทธิลักษณ์ พัดเพ็ง, วิลาวัลย์ โต๊ะเอี่ยม. (2549). **การวิเคราะห์การใช้หนังสือของห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่น**. **อินฟอร์เมชัน**, 13(2). 47-59.
- Reitz, J. M. (2004). **Dictionary for library and information science**. Westport: Libraries Unlimited.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Circulation. (1971). In Kent, Allen and Harold Lancour (Ed.). **Encyclopedia of library and information science**. 5 (pp.1-16). New York: Dekker.
- Feather, John & Sturges, Paul (Ed.). (1997). **International encyclopedia of information and library science**. London: Routledge.
- Mortimer, M. (Comp.). (2001). **Asian librarianspeak: a glossary of terms in librarianship and information management**. Canberra: DocMatrix.
- Prytherch, R. (Comp.). (1995). **Harrod's librarians' glossary : 9,000 terms used in information management, library science, publishing, the book trades and archive management**. 8th. Hampshire: Gower.
- O'Neill, E. T. (1), & Gammon, J. A. (2). (n.d.). Consortial book circulation patterns: The OCLC-OhioLINK study. **College and Research Libraries**, 75(6), 791–807.
<https://doi.org/10.5860/crl.75.6.791>